

قاضی‌ها

جنگِ بنی اسرائیلِ قد باقی کنعانیا

۱ بعد از فوتِ یوشع، بنی اسرائیل از خُداوند پُرسان کده گفت: "کی از جمِ ازمو اوّل دَ خِلافِ کنعانیا بوره و قد ازوا جنگ کنه؟" ۲ خُداوند گفت: "یهودا باید بوره؛ ما او سرزمی ره دَ دستِ ازوا تسلیم مومم." ۳ اوخته مردای یهودا دَ برارون خُو اولادِه شمعون گفت: "بیید قد ازمو دَ امزو سرزمی که تقسیم مو رسیده، بورید تا قد کنعانیا جنگ کنی و مو ام دَ سرزمینی که تقسیم از شمو رسیده، قد شمو موری." ۴ پس شمعونیا قد ازوا رفت. ۵ وختیکه مردای یهودا حمله کد، خُداوند کنعانیا و فرزیا ره دَ دستِ ازوا تسلیم کد و اونا ده هزار نفرِ ازوا ره دَ بزق کشت. ۶ دَ امزو جنگ اونا قد ادونی-بزق رُو دَ رُوی شُده دَ بله شی حمله کد و کنعانیا و فرزیا ره شکست دد. ۷ و ادونی بزق دوتا کد، لیکن اونا او ره دُمبال کده دستگیر کد و شست های دست و پای شی ره مونتی کد. ۸ اوخته ادونی بزق گفت: "هفتاد پادشاه قد دست ها و پایای شست مونتی شُده، میدگی های دسترخون مره موخورد؛ امو چیز ره که ما کدم، خُدا دَ مطابِقِ ازو جزای مره دد." اونا ادونی بزق ره دَ اورشلیم آورد و او دَ امونجی مُرد.

۹ مردای یهودا قد اورشلیم جنگ کد و او ره گرفت. اونا او ره قد دم شمشیر زد و شار ره دَ آتش سوختند. ۱۰ بعد ازو مردای یهودا رفت تا قد کنعانیای که دَ کوهستو، دَ جنوب و دَ تپه ها زندگی موكد، جنگ کنه. ۱۱ کنعانیای که دَ جبرون زندگی موكد حمله کد و شیشای، اخیمان و تلمای ره شکست دد. نام سابقِ جبرون قریت-اربع بود. ۱۲ ازونجی دَ بله باشنده های دبیر حمله کد؛ نام سابقِ دبیر قریت-سفر بود. ۱۳ و کالیب گفت: "هر کسی که دَ بله قریت-سفر حمله کنه و او ره بگیره، ما دختر خُو عخسه ره دَ عنوانِ خاتو دَ امزو میدیم." ۱۴ اوخته عنتیل باچه قنار، باچه برارِ ریزه کالیب او ره گرفت و کالیب دختر خُو عخسه ره دَ عنوانِ خاتو دزو دد. ۱۵ وختیکه عخسه پیشِ عنتیل آمد، عنتیل او ره گپ دد که از آته خُو زمی طلب کنه. عنتیکه عخسه از آلاغ خُو تاه شد، کالیب ازو پُرسان کده گفت: "چطور که ای سونا آمدی؟" ۱۶ عخسه دزو گفت: "مره برکت بدی؛ ازی که زمینِ جنوب ره دز مه دد، چشمه های او ره ام دز مه بدی." اوخته کالیب چشمه های باله و چشمه های تاه ره دزو بخشید.

۱۷ دَ امزو غیت قینی ها اولادِه خُسِرِ موسی از شارِ درختونِ خرما دَ پیشِ اولادِه یهودا دَ بیابونِ یهودا که دَ جنوب دَ نزدیکِ عراد آسته، رفت و دَ مینکلِ امزو مردمِ جای-د-جای شد. ۱۸ بعد ازو مردای یهودا قد برارون شمعونی خُو رفت و کنعانیای ره که دَ صفتِ زندگی موكد شکست دد و صفت ره کاملاً نابود کد؛ و نام امزو شار خرما^b ایشته شد. ۱۹ مردای یهودا غزه ره قد منطقای گرد-و-بر شی، اشقلون ره قد منطقای گرد-و-بر شی و عقرون ره قد منطقای گرد-و-بر شی گرفت. ۲۰ خُداوند قد مردای یهودا بود و اونا کوهستو ره ام تصرف کد، لیکن باشنده های آواری ها ره هی کده ننتست، چراکه اونا گاڈی های جنگی آینی دشت. ۲۱ جبرون دَ کالیب دده شد، امو رقم که موسی گفتند؛ و او سه اولادِه عناق ره ازونجی هی کد. ۲۲ مگم اولادِه بنیامین یبوسای ره که دَ اورشلیم زندگی موكد بر ننتست؛ پس یبوسیا تا امروز قد اولادِه بنیامین دَ اورشلیم زندگی مونه.

^a ۱:۱۴ دَ بعضی نسخه های عبرانی اینی رقم نوشته به: عخسه او ره گپ دد که از آته شی زمی طلب کنه. ^b ۱:۱۷ «خرما» یعنی «کاملاً نابود شده».

۲۲ دَ عَيْنِ رَقْمِ مَرْدَايِ خَانَوَارِ يَوْسُفَ دَ خِلَافِ بَيْتِئِيلِ رَفْتِ وَ خُداوندِ قَدِ اَزْوَا بُود. ۲۳ خَانَوَارِ يَوْسُفَ جَاوَسَا رَه دَ بَيْتِئِيلِ رِبِي كَد؛ نَامِ سَابِقِ اَمْرُو شَارِ لُوزِ بُود. ۲۴ دَ اُونَجِي جَاوَسَا يِگِ اَدَمِ رَه كِه اَز شَارِ بَرُو مِيَمَدِ دِيد؛ اُونَا دَرُو كُفْت: ” رَاهِ دَاخِلِ شُدُونِ شَارِ رَه دَرُو مَوْ نِشُو بَدِي وَ مَوْ دَ حَقِ تُو خُوْبِي مُونِي. “ ۲۵ پَسِ اُو رَاهِ دَاخِلِ شُدُونِ شَارِ رَه دَرُو نِشُو دَدِ وَ اُونَا شَارِ رَه قَدِ دَمِ شَمَشِيرِ زَدِ، مِگَمِ اَمُو اَدَمِ رَه قَدِ پِگِ خَانَوَارِ شِي اِيشتِ كِه بوره. ۲۶ پَسِ اَمُو اَدَمِ دَ سِرْزَمِيْنِ حَتِيَا رَفْتِ وَ دَ اُونَجِي يِگِ شَارِ اَبَادِ كَدِه نَامِ شِي رَه لُوزِ اِيشتِ كِه تَا اِمْرُوَزِ دَ اَمْزِي نَامِ يَادِ مَوْشِه.

كِنَعَانِيَايِ كِه دَ مَنطَقَايِ خُو بَاقِي مَنَد

۲۷ مَرْدَايِ مَنَسِي بَاشِنْدِه هَايِ بَيْتِ شَانِ وَ اَغِيلَايِ شِي رَه، تَعْنَكِ وَ اَغِيلَايِ شِي رَه، دُورِ وَ اَغِيلَايِ شِي رَه، يِبِلْعَامِ وَ اَغِيلَايِ شِي رَه وَ مِگِيدُو وَ اَغِيلَايِ شِي رَه بَرُ نَتْنِيسْتِ، چُونِ كِنَعَانِيَا اِرَادِه مَحْكَمِ دَشْتِ كِه دَ اَمْرُو سِرْزَمِي دَ زِنْدِگِي خُو اِدَامِه بَدِيه. ۲۸ وَخْتِيَكِه اِسْرَائِيلِ قُوِي شُدِ، اُونَا كِنَعَانِيَا رَه وَاْدَارِ كَدِ كِه كَارِ جَبْرِي كَنِه، لِيكِنِ اُونَا رَه بِيخِي بَرُ نَكَدِ. ۲۹ مَرْدَايِ اِفْرَايِمِ كِنَعَانِيَايِ رَه كِه دَ جَاَزِرِ زِنْدِگِي مَوْكَدِ بَرُ نَكَدِ، پَسِ كِنَعَانِيَا دَ مِينَكَلِ اَزْوَا دَ جَاَزِرِ دَ زِنْدِگِي كَدُو اِدَامِه دَدِ. ۳۰ مَرْدَايِ زَبُولُونِ بَاشِنْدِه هَايِ قِطْرُونِ وَ بَاشِنْدِه هَايِ نَهْلُولِ رَه بَرُ نَكَدِ؛ پَسِ كِنَعَانِيَا دَ مِينَكَلِ اَزْوَا دَ زِنْدِگِي كَدُو اِدَامِه دَدِ، لِيكِنِ وَاْدَارِ شُدِ كِه كَارِ جَبْرِي كَنِه.

۳۱ مَرْدَايِ اَشِيرِ بَاشِنْدِه هَايِ عَكُو، صَيْدُونِ، اَحْلَبِ، اَكْرِيْبِ، حِلْبِه، اَفِيْقِ وَ رَحُوبِ رَه بَرُ نَكَدِ. ۳۲ پَسِ اَشِيرِيَا دَ مِينَكَلِ كِنَعَانِيَايِ كِه بَاشِنْدِه هَايِ اَمْرُو سِرْزَمِي بُودِ جَايِ-دَ جَايِ شُدِ، چُونِ اُونَا رَه بَرُ نَكَدِ.

۳۳ مَرْدَايِ نَفْتَالِي بَاشِنْدِه هَايِ بَيْتِ-شَمْسِ وَ بَاشِنْدِه هَايِ بَيْتِ عَنَاتِ رَه بَرُ نَكَدِ، وَ دَ مِينَكَلِ كِنَعَانِيَايِ كِه بَاشِنْدِه هَايِ اَمْرُو سِرْزَمِي بُودِ جَايِ-دَ جَايِ شُدِ؛ لِيكِنِ بَاشِنْدِه هَايِ بَيْتِ-شَمْسِ وَ بَيْتِ-عَنَاتِ وَاْدَارِ شُدِ كِه بَلْدِه اَزْوَا كَارِ جَبْرِي كَنِه.

۳۴ اَمُورِيَا اَوْلَادِه دَانِ رَه مَجْبُورِ كَدِ كِه دَ كَوْهَسْتُو بُمْنِه وَ اُونَا رَه نَه اِيشتِ كِه دَ اَوَارِي تَاهِ شُنِه. ۳۵ اَمُورِيَا اِرَادِه مَحْكَمِ دَشْتِ كِه دَ اَيْلُونِ، شَعْلِيْمِ وَ كَوِه حَارَسِ بَاقِي بُمْنِه؛ لِيكِنِ وَخْتِيَكِه دِسْتِ خَانَوَارِ يَوْسُفِ قُوِي شُدِ، اَمُورِيَا وَاْدَارِ شُدِ كِه كَارِ جَبْرِي كَنِه. ۳۶ سِرْحِدِ اَمُورِيَا اَزِ كَوْتَلِ عَقْرِيْمِ تَا سِيْلَاعِ وَ بَالَهْتَرِ مَوْرَفْتِ.

مَلَايِكِه خُداوندِ دَ بُوَكِيْمِ

۲ ۱ مَلَايِكِه خُداوندِ اَزِ جِلْجَالِ دَ بُوَكِيْمِ رَفْتِ وَ كُفْت: ” شَمُو رَه اَزِ مِصْرِ بَرُو اَوْرُدُمِ وَ دَ سِرْزَمِيْنِي كِه دَ بَابِه كَلُونَايِ شَمُو قَسْمِ خُورْدِه بُودُمِ دَاخِلِ كُدُمِ وَ كُفْتُمِ، ‘عَهْدِ خُو رَه هِرْگِزِ قَدِ شَمُو مِيْدِه نَمُونُمِ؛ ۲ وَ شَمُو اَمِ قَدِ بَاشِنْدِه هَايِ اَمْزِي سِرْزَمِي عَهْدِ بَسْتِه نَكِيْدِ، بَلَكِه قُرْبَانِگَاهِ هَايِ اَزْوَا رَه چِيْه كِنِيْدِ. ‘ مِگَمِ شَمُو اَزِ اَيْدِ مِه نَشُدِيْدِ. اِي چِي كَارِ بُودِ كِه كَدِيْدِ؟ ۳ اَمْزِي خَاطِرِ اَلِي مَوْكِيْمِ كِه مَا اُونَا رَه اَزِ پِيْشِ رُوِي شَمُو هِي نَمُونُمِ؛ اُونَا بَلْدِه بَعْلَايِ شَمُو خَارِ جُورِ مَوْشِه وَ خُدايُونِ اَزْوَا بَلْدِه شَمُو دَامِ اَسْتِه. “ ۴ وَخْتِيَكِه مَلَايِكِه خُداوندِ اَمِي تُوْرَا رَه دَ پِگِ بَنِي اِسْرَائِيلِ كُفْتِ، قَوْمِ اَوَازِ خُو رَه بِلْنَدِ كَدِه چَخْرَا كَدِ. ۵ اَمْزِي خَاطِرِ اُونَا اُونَجِي رَه بُوَكِيْمِ^۱ نَامِ كَدِ. اُونَا دَ اُونَجِي بَلْدِه خُداوندِ قُرْبَانِي تَقْدِيْمِ كَدِ.

قَوْتِ يَوْشِعِ وَ نَسْلِ اَزُو

۶ وَخْتِيَكِه يَوْشِعِ قَوْمِ رَه رُخْصَتِ كَدِ، بَنِي اِسْرَائِيلِ هِرْ كُدَمِ شِي دَ مُلْكِ خُو رَفْتِ تَا سِرْزَمِيْنِ خُو رَه تَصْرُفِ كَنِه. ۷ قَوْمِ اِسْرَائِيلِ دَ تَمَامِ رُوْزَايِ زِنْدِگِي يَوْشِعِ وَ دَ تَمَامِ رُوْزَايِ زِنْدِگِي رِيْشِ سَفِيْدَايِ كِه بَعْدِ اَزِ يَوْشِعِ هِنُوْزِ زِنْدِه بُودِ، خُداوندِ رَه عِبَادَتِ كَدِ، چُونِ اُونَا پِگِ كَارَايِ بَزُرْگِ رَه كِه خُداوندِ بَلْدِه اِسْرَائِيلِ كَدِه بُودِ، دِيْدُدِ. ۸ يَوْشِعِ بَاچِه نُونِ خِدْمَتِگَارِ خُداوندِ دَ سِنِ يِگِ

^۱ ۲:۵ «بوكيم» يعنى «چخرا كينده ها».

صد و ده سالگی فوت کد. ^۹ و اونا او ره د زمینی که تقسیم خود شی بود، د تمنه-حارس د کوهستون افرایم، د شمال کوه جاعش دفن کد. ^{۱۰} امو نسل ام پگ شی فوت کده قد بابه کلونای خو یگجای شد و بعد ازوا یگ نسل دیگه د وجود آمد که نه خداوند ره میسخت و نه از کاری که او بلده اسرائیل کدد، خبر دشت.

نتیجه ناطاعتی

^{۱۱} اوخته بنی اسرائیل چیزای ره که د نظر خداوند زشت بود، انجام دد و بت های بعل ره عبادت کد. ^{۱۲} اونا خداوند، خدای بابه کلونای خو ره که اونا ره از سرزمین مصر برو آورد، ایله کد و از خدایون بیگنه از خدایون قوم های که د گرد-و-بر ازوا بود پیروی کده اونا ره سجده کد؛ د مزی رقم اونا قار خداوند ره باله آورد. ^{۱۳} ازی که اونا خداوند ره ایله کده بعل و عشتاروت ره پرستش کد، ^{۱۴} آتش غضب خداوند د خلاف اسرائیل در گرفت و اونا ره د دست غارتگرا دد تا اونا ره غارت کنه. او اونا ره د دست دشمنای گرد-و-بر ازوا دده سودا کد تا دیگه تننه د برابر دشمنای خو ایسته شنه. ^{۱۵} اونا هر جای که بلده جنگ مورفت، دست خداوند د ضد ازوا بود تا دزوا بدی برسنه، امو رقم که خداوند گفتد و امو رقم که خداوند دزوا قسم خوردد. آر، اونا د پریشانی-و-مشکلات سخت گرفتار بود.

خداوند رهبرای ره بلده قضاوت تعیین مونه

^{۱۶} اوخته خداوند رهبرای ره تعیین کد و اونا بنی اسرائیل ره از دست غارتگرا نجات دد. ^{۱۷} لیکن اونا از اید رهبرای خو ام نشد، چون اونا فاحشه گری کده از پشت خدایون بیگنه رفت و اونا ره سجده کد. اونا د زودی امرو راه بر شد، که بابه کلونای ازوا د مطابق ازو رفتار کدد و از احکام خداوند اطاعت کدد. آر، اونا رقم بابه کلونای رفتار نکد. ^{۱۸} هر وختیکه خداوند یگ رهبر ره د بله ازوا تعیین موكد، او قد رهبر موبود و قوم ره د تمام روزای زندگی رهبر از دست دشمنای ازوا نجات میدد، چون خداوند بخاطر ناله-و-فریاد ازوا که از دست ظالما و ستمگرا موكد، د بله ازوا رحم موكد. ^{۱۹} مگم غبتیکه رهبر فوت موكد، اونا روی میگشتند و از آه گون خو کده کلوتر فاسد موشد و از خدایون بیگنه پیروی کده اونا ره عبادت و سجده موكد. اونا از کارای خو و راه های یاغیگری خو دست نمیکشید.

^{۲۰} امزی خاطر آتش غضب خداوند د بله اسرائیل داغ شد و خداوند گفت: " ازی که ای قوم عهد مره که قد بابه کلونای ازیا بسته کده بودم، میده کد و از اید مه نشد، ^{۲۱} ما ام دیگه هیچ کدم امزی ملت ها ره از پیش روی ازیا هی نمونم، ملت های ره که یوشع هی ننست و خود شی مرد. ^{۲۲} ما ای کار ره مونم تا بنی اسرائیل ره آزمایش کنم که آیا اونا د مطابق راه-و-طریق ازمه رفتار مونه، رقمی که بابه کلونای ازوا رفتار موكد، یا نه. " ^{۲۳} پس خداوند امو ملت ها ره باقی ایش؛ آر، او اونا ره دستی هی نکد و د دست یوشع تسلیم نکد.

ملت های که بلده آزمایش بنی اسرائیل باقی مند

^۳ ^۱ خداوند بعضی ملت ها ره باقی ایش تا د وسیله ازوا بنی اسرائیل ره آزمایش کنه، یعنی پگ اسرائیلی های ره که جنگ قد کنعانیا ره ندیده بود. ^۲ خداوند ای کار ره کد تا نسل های آینده بنی اسرائیل جنگ ره یاد بگیره و تا د کسای که پیش ازو د باره جنگ هیچ چیز ره نمیدنست تعلیم جنگی بدیه. اینیا امو ملت ها آسته: ^۳ پنج حکمران فلسطینیا، پگ کنعانیا، صیدونیا و جویای که د کوهستون لبنان از کوه بعل جرمون تا لبو-حمات زندگی موكد. ^۴ آمیا بلده آزمایش بنی اسرائیل باقی مند تا معلوم شنه که آیا بنی اسرائیل از احکام خداوند که د وسیله موسی د بابه کلونای ازوا امر کدد، ^۵ ^{۲:۱۶} د جای «رهبرای» د زیون عبرانی «قاضی ها» نوشته یه، چون امی رهبرای وظیفه قضاوت ره ام پیش موبرد. یگ مثال شی د فصل ۴ آیه

آسته. ۵

اطاعت مونه یا نه. ^۵ پس بنی اسرائیل د مینکل کنعانیا، حتیا، اموریا، فرزیا، حویا و ییوسیا جای-د-جای شد ^۶ و دختران ازوا ره د عنوان خاتو بلده خو گرفت و دختران خودون خو ره د باچه گون ازوا دد و خدایون ازوا ره عبادت کد.

قاضی عتیبیل

^۷ بنی اسرائیل چیزای ره که د نظر خدایون زشت بود، انجام دد؛ اونا خدایون، خدای خو ره پرمشت کد و بت های بعل و اشیره ره عبادت کد. ^۸ امزی خاطر آتشی غصب خدایون د ضد اسرائیل در گرفت و خدایون اونا ره د دست کوشان رشعتایم پادشاه ارام-النهزین دده سودا کد؛ و بنی اسرائیل کوشان رشعتایم ره بلده هشت سال خدمت کد. ^۹ لیکن وختی بنی اسرائیل د پیش خدایون ناله-و-فریاد کد، خدایون بلده بنی اسرائیل یگ نجات دهنده یعنی عتیبیل باچه قناز، باچه برار ریزه کالیب ره تعیین کد و او اونا ره نجات دد. ^{۱۰} روح خدایون د بله عتیبیل قرار گرفت و او بنی اسرائیل ره رهبری کده د جنگ رفت. اوخته خدایون کوشان رشعتایم پادشاه ارام-النهزین ره د دست ازو تسلیم کد و دست ازو د بله کوشان رشعتایم زور شد. ^{۱۱} پس سرزمین ازوا مدت چل سال آرام بود، تا وختیکه عتیبیل باچه قناز فوت کد.

قاضی ایهود

^{۱۲} بنی اسرائیل بسم چیزای ره که د نظر خدایون زشت بود، انجام دد؛ اوخته خدایون عگلون پادشاه موآب ره د خلاف بنی اسرائیل قوی جور کد، چون اونا چیزای ره که د نظر خدایون زشت بود، انجام دد. ^{۱۳} عگلون اولاده عمون و عمالیک ره قد خو یگجای کد و رفته اسرائیل ره شکست دد و شار درختون خرما ره تصرف کد. ^{۱۴} و بنی اسرائیل عگلون پادشاه موآب ره بلده هژده سال خدمت کد.

^{۱۵} لیکن وختی بنی اسرائیل د پیش خدایون ناله-و-فریاد کد، خدایون بلده ازوا یگ نجات دهنده یعنی ایهود باچه جیرای بنیامینی ره که چپقی بود، تعیین کد. بنی اسرائیل از دست ازو بلده عگلون پادشاه موآب جزیه ری کد. ^{۱۶} اوخته ایهود بلده خو یگ خنجر دو دمه جور کد که درازی شی یگ توغی بود و او ره د تی کالا د بله ران راست خو بسته کد ^{۱۷} و جزیه ره د عگلون پادشاه موآب برد. عگلون یگ آدم غدر چاق بود. ^{۱۸} وختی ایهود از تقدیم کدون جزیه خلاص شد و پس سون جای خو ری شد، ایهود کسای ره که جزیه ره اوردد، رخصت کد. ^{۱۹} مگم خود شی از پیش سنگای تراش شده که د نزدیک جلجال بود، پس رفته گفت: "ای پادشاه، ما بلده تو یگ پیغام خصوصی درم." پادشاه گفت: "چپ بش!" و پگ کسای که د اونجی پیش ازو ایسته بود برو رفت.

^{۲۰} اوخته ایهود نزدیک ازو رفت و او تنهای خو د باله خانه تایستونی خو ششند. و ایهود گفت: "ما از طرف خدا بلده تو یگ پیغام درم." امی که او از چوکی خو باله شد، ^{۲۱} ایهود دست چپ خو ره دراز کد و خنجر ره از ران راست خو کشیده د کوره ازو چقی کد؛ ^{۲۲} و دسته خنجر ام قد تیغ شی د کوره ازو در آمد و چربی تیغ شی ره پوشند، چراکه ایهود خنجر ره از کوره ازو بر نکد؛ و شکمبه-و-روده ازو سر کد. ^{۲۳} اوخته ایهود د دالیز بر شد و درگه های باله خانه ره د بله ازو پیش کده قلف کد.

^{۲۴} بعد ازی که ایهود رفتد، خدمتگاری عگلون آمد و دید که درگه های باله خانه قلف آسته. اونا گفت: "او حتماً د اتاق تایستونی رفع حاجت مونه." ^{۲۵} پس اونا انتظار کشید تا غتیکه بی طاعت شد؛ اونا وختی دید که او درگه های باله خانه ره هنوز ام واز نکده، اونا کلی ره گرفته درگه ها ره واز کد و دید که بادار ازوا مرده د زمی افتده.

۲۶ دَ غَيْتِيكِه خِدْمَتگارا اِنْتِظار ميکَشِيد، اِيهُود دُوتا کده رفت و از سنگاي تَراش شُدِه تير شُد و صَحِيح-و-سَلَامَت دَ سَعِيرِه رَسِيد. ۲۷ وختِيکِه دَ اُونجِي رَسِيد، اُو شِيپُور ره دَ کوهستون اِفرَايم دَ صَدا اُورِد و بَنِي اِسْرَائِيل قَد اَزُو قَتِي از کوهستوتاه شُد و اِيهُود دَ پيش رُوي اَزوا مورفت. ۲۸ اوخته اُو دَزوا گُفت: "از پُشت مه بِييد، چُون خُداوند، دُشمناي شُمو مَوآبِيا ره دَ دِست شُمو تَسْلِيم کده." پس اُونا از پُشت اَزُو رفت و راه هاي تير شُدو از درياي اُرْدُن ره دَ رُوي مَوآبِيا بَسْتِه کد و هِيچ کس ره نَه اِيشْت که تير شَنه. ۲۹ اُونا دَ امزُو غَيْت تَقْرِيباً دَه هزار نَفَر مَوآبِيا ره کُشت که پَگ شي مَرْداي زورْتُو و جَنگِي بُوْد؛ هِيچ کس دُوتا تَنْتِنَسْت. ۳۰ دَ امزُو روز مَوآبِيا دَ تِي دِست بَنِي اِسْرَائِيل ذَلِيل شُد و سرزمين اِسْرَائِيل مُدَت هِشتاد سال اَرَام بُوْد.

قاضي شَمگَر

۳۱ بعد از اِيهُود، شَمگَر باچه عَنات رهبر شُد، کسي که شَش صَد نَفَر فِلَسْطِينِيا ره قَد سوئِه چِيو چوپو کُشت. اُو ام اِسْرَائِيل ره نِجات دَد.

قاضي دِبوره

۳۲ بعد از فُوت اِيهُود، بَنِي اِسْرَائِيل بَسْم چيزاي ره که دَ نَظَر خُداوند زِشت بُوْد، اِنجام دَد. ۲ و خُداوند اُونا ره دَ دِست يابِين پادشاه کِنعان دَدِه سَودا کد؛ اُو دَ حاصور حُکمراني مُوکد و قومندان لَشکَر اَزُو سِيسِرا بُوْد که دَ حَرُوشْت-هَگُوئِيم زِندگِي مُوکد. ۳ بَنِي اِسْرَائِيل دَ پيش خُداوند ناله-و-فَرِياد کد، چُون يابِين نُه صَد گاڏِي جَنگِي اِينِي دَشت و مُدَت بِيست سال مُوشُد که دَ بِلِه بَنِي اِسْرَائِيل غَدْر ظَلَم مُوکد.

۴ دَمزُو غَيْت دِبوره نَبِيه، خاتُون لَپيدوت بَنِي اِسْرَائِيل ره رهبري مُوکد. ۵ اُو دَ تِي درخت خُرْماي دِبوره که دَ مِينکَلِ رامه و بِيْت-تِيل دَ کوهستون اِفرَايم بُوْد، مِيشِشت و بَنِي اِسْرَائِيل بَلَدِه قِضاوت دَ پيش اَزُو مِيمَد. ۶ يَگ روز اُو نَفَر رِي کده باراق باچه اَبِينوعَم ره از قادش نَفْتالِي طَلب کد و دَزُو گُفت: "خُداوند، خُداي اِسْرَائِيل دَز تُو اَمَر کده که، بُوَرُو، طَرَفِ کوه تَابور حَرکت کُو و دَه هزار نَفَر ره از اولادِه نَفْتالِي و اولادِه زَبُولُون قَد خُو قَتِي بِير. ۷ ما سِيسِرا قومندان لَشکَر يابِين ره قَد گاڏِي هاي جَنگِي و لَشکَر شي دَ پالُوي درياچه قِيشون دَ پيش اَز تُو مِيرُم و اُو ره دَ دِست اَز تُو تَسْلِيم مُونَم." ۸ باراق دَزُو گُفت: "اگه تُو قَد مه بوري، ما مورُم؛ لِيکِن اگه تُو قَد مه نَرُوي، ما نَمورُم." ۹ دِبوره گُفت: "خُوبه، ما قَد تُو مورُم، لِيکِن دَ امزِي سَفَر که تُو موري، اِفْتِخار نَصِيب تُو نَمُوشه، چَرَاکِه خُداوند سِيسِرا ره دَ دِست يَگ خاتُو تَسْلِيم مُونه." پس دِبوره باله شُدِه قَد باراق دَ قادش رفت.

۱۰ اوخته باراق مَرْداي زَبُولُون و نَفْتالِي ره جَم کد و دَه هزار نَفَر از پُشت اَزُو رِي شُد؛ دِبوره ام قَد اَزُو قَتِي رفت. ۱۱ دَ امزُو غَيْت حابِر قِينِي خود ره از دِبگه قِينِيا يعني از اولادِه حوَباب حُسْرِبِرِه مُوساي جَدَا کُد و دَ پيش دِرخت بَلُوط دَ صَعْنائِم، دَ نَزْدِيک قادش حَيْمِه زَدُد.

۱۲ وختِي دَ سِيسِرا خَبَر دَدِه شُد که باراق باچه اَبِينوعَم دَ کوه تَابور بُر شُدِه، ۱۳ سِيسِرا تَمَام گاڏِي هاي جَنگِي خُو، يعني نُه صَد گاڏِي جَنگِي اِينِي خُو و پَگ مَرْداي ره که قَد شي بُوْد، از حَرُوشْت-هَگُوئِيم دَ درياچه قِيشون طَلب کد. ۱۴ دِبوره دَ باراق گُفت: "باله شُو، اِمروز رُوزِي اَسْتِه که خُداوند سِيسِرا ره دَ دِست اَز تُو تَسْلِيم مُونه. اونه، خُداوند پِيشلون تُو رَفْتِه." پس باراق از کوه تَابور تاه شُد و دَه هزار نَفَر از پُشت اَزُو مِيمَد. ۱۵ اوخته خُداوند سِيسِرا ره قَد تَمَام گاڏِي هاي جَنگِي و لَشکَر شي دَ پيش باراق دَ گَلگَلْمِيرِي اَندَخْتِه دَ دَم شَمشِير دَد؛ و سِيسِرا از گاڏِي خُو تاه شُدِه پِيدِه دُوتا کد. ۱۶ مَگَم باراق گاڏِي ها و لَشکَر سِيسِرا ره تا حَرُوشْت-هَگُوئِيم دُمبال کد و پَگ لَشکَر سِيسِرا دَ دَم شَمشِير کُشتِه شُدِه اُفْتَد، دَ اِنْدازِه که يَگ نَفَر ام باقِي نَمَنَد.

۱۷ تنها خودِ سیسیرا پیده دوتا کده دَ خیمه یاعیل خاتونِ حابرِ قینی رفت، چراکه بینِ یابینِ پادشاهِ حصور و خاتوارِ حابرِ قینی صلح بود. ۱۸ و یاعیل دَ دمِ راهِ سیسیرا بُر شده دزشی گفت: ”دورِ بخورِ بادرِ مه، پیشِ ازمه دورِ بخور؛ نترس.“ پس او دَ پیشِ ازو دورِ خورده دَ خیمه داخلِ شد و یاعیل او ره قد یگ لیاف پوشند. ۱۹ اوخته سیسیرا دَزو گفت: ”بلده مه ایقسِ او بدی که غدرِ تُشنه اَسْتَم.“ یاعیل یگ مَشکِ شیرِ ره واز کد و دَزو شیرِ دد که وچی کنه و او ره پوشند. ۲۰ سیسیرا دَزو گفت: ”دَ دانِ درگه خیمه ایسته شو و اگه کدم کس آمده از تو پُرسان کد که آیا یگو کس دَ اینجی آسته؟ بگی، نه.“ ۲۱ مگم یاعیل خاتونِ حابرِ یگ میخِ خیمه ره قد یگ چکُش دَ دستِ خو گرفته، آهسته آهسته دَ پیشِ ازو رفت و میخِ ره دَ چوقوی شی گفت، دَ اندازه که میخِ دَ زمی دَرآمد و او مُرد، چون او از خاطری که منده بود سخت خاو رفتند. ۲۲ وختیکه باراق دَ دُمبالِ سیسیرا آمد، یاعیل دَ دمِ راهِ شی بُر شده دَزو گفت: ”بیه تا دَز تو امو نفر ره نشو بدیم که پشت شی میگردی.“ پس باراق دَ خیمه ازو داخلِ شد و دید که سیسیرا مُرده افتده و میخِ خیمه دَ چوقوی شی. ۲۳ پس دَ امزو روزِ خُدا یابینِ پادشاهِ کنعان ره دَ پیشِ بنیِ اسرائیل خار-و-ذلیل کد. ۲۴ و دستِ بنیِ اسرائیل دَ بله یابینِ پادشاهِ کنعان سخت تر و سخت تر شده مورفت، تا ای که یابینِ پادشاهِ کنعان ره نابد کد.

سُرودِ دِپوره

۱ دَ امزو روزِ دِپوره و باراق باچه اَینوعَم سُرودِ خنده گفت:

۲ ”ازی که رهبرا دَ اسرائیل رهبری کد،

ازی که قومِ داوطلبانه حاضر شد،

خداوند ره حمد-و-ثنا بگید!

۳ آی پادشایو بشنوبید؛ آی حُکمرانا گوشِ بگیری!

ما بلده خُداوند سُرودِ میخانم؛

ما دَ ستایشِ خُداوند، خُدایِ اسرائیل سازِ میزنم.

۴ آی خُداوند، وختیکه تو از سعیرِ بُر شده رفتی،

آرے، غَیتیکه از منطقهِ اِدوم حرکت کدی،

زمینِ دَ لَرزه شد، از آسمو قطره ها ریخت

و اورها بارو بارند.

۵ کوه ها دَ حُصُورِ خُداوند تکان خورد،

حتی امی کوهِ سینا دَ حُصُورِ خُداوند، خُدایِ اسرائیل.

۶ دَ روزایِ زندگی شَمگَرِ باچه عنات،

دَ روزایِ زندگی یاعیل راه ها خالی شد

و مُسافرو از راه های کج-و-پیچ مورفت.

۷ مردای جنگی^a د اسرائیل کرخت شُد،
 اونا کرخت بُود تا غیبتیکه ما دپوره باله شُد،
 ما د اسرائیل د عنوانِ آبه باله شُد.
 ۸ چُون اونا خُدايُون نو ره إنتخاب کُود،
 اوخته جنگ د درگه ها رسید.
 د مینکل چل هزار نفر د اسرائیل،
 حتی یگ سپر و نیزه ام پیدا نَمُوشد.
 ۹ دل مه د سرکرده های اسرائیل مایل آسته،
 د کسای که از مینکل قوم داوطلبانه حاضر شُد.
 خُداوند ره حمد-و-ثنا بُگید.

۱۰ آی شُمو کسای که د آلاغای سفید سوار آستید
 و د بله پالون های قیمتی میشینید
 و آی کسای که راهگذر آستید، تَوَجّه کُنید؛
 ۱۱ آوازِ سُرودخانا ره د نزدیکِ نُور ها بَشَنوید،
 اونا د اُونجی کارای عادلانه خُداوند ره بیان مونه،
 کارای عادلانه مردای جنگی^b ازو ره د اسرائیل.

اونه، قوم خُداوند د درگه های شار تاه شُد.
 ۱۲ بیدار شو، بیدار شو، آی دپوره!
 بیدار شو، بیدار شو و سُرود بخان!
 باله شو آی باراق، آی باچه آبینوعم!
 اسیرای خُو ره د اسیری بُیر!
 ۱۳ اونه، باقی منده های بنی اسرائیل د پیش کئه کلونا آمد؛
 قوم خُداوند قد مردای دلیر-و-جنگی د پیش ازمه آمد.
 ۱۴ از افرایم کسای آمد که جای بُود-و-باش ازوا عمالیق بُود؛
 اونا د پُشت تُو بُود، آی بنیامین، قد قومای تُو؛
 از ماخیر سرکرده ها تاه شُده آمد
 و از زبولون کسای که تیاق قومنده ره د دست خُو دشت.
 ۱۵ رهبرای یساکار قد دپوره بُود
 و مردای یساکار قد باراق؛
 اونا از پُشتِ ازو د دَرّه هُجوم بُرد.
 د مینکل دسته های رتوبین

^a ۷:۵ یا «آغیلگی ها»   ^b ۱۱:۵ یا «آغیلگی ها»

۱۶ غدرِ اِخْتِلافِ نظرِ وِجُودِ دَشتِ .
 چرا دَ مینکلِ قوتونا شِشْتِ؟
 آیا بلده ازی که اِشپلاقِ چوپونای گلّه ها ره بِشَنوی؟
 آرے، دَ مینکلِ دِسته های رتوبین
 غدرِ اِخْتِلافِ نظرِ وِجُودِ دَشتِ .
 ۱۷ جِلعادِ دَ اُو طرفِ دریایِ اُردُنِ باقیِ مَند؛
 و دان، چرا دَ پیشِ کِشتی ها ماطلِ کد؟
 اَشیر از بغلِ دریا شورِ نَخورد
 و دَ ساحلِ های خُو باقیِ مَند .
 ۱۸ زَبولونِ قومیِ بُوَد که پَرَوایِ جانِ خُو ره نَکد؛
 و نَفتالی ام دَ بِلندی های مَیدانِ جنگِ اُمو رقمِ کد .

۱۹ پادشایو اَمده جنگِ کد؛
 پادشایونِ کِنعان
 دَ تَعَنکِ دَ پیشِ آوهایِ مِگیدو جنگِ کد؛
 اونا هیچِ وُلجِه نُقره نَگِرِفَت .
 ۲۰ از آسمو سِتاره ها جنگِ کد،
 اونا از جای های خُو قد سِیسِرا جنگِ کد .
 ۲۱ دریایِ قِیشونِ اونا ره گِرِفَتِه بُرد،
 اُمو دریایِ قِدیمی، دریایِ قِیشون .
 ای جانِ مه، دَ قُوتِ پیشِ بورو!
 ۲۲ اوخته سُمِ اَسپِ ها زمی ره دَ کُفتو شُد
 آرے، چارپورته، چارپورته اَسپایِ قویِ اَزو .
 ۲۳ مِلایکِه خُداوندِ مُوگیه: 'میروز ره نالْتِ کُنید
 و باشنده های شی ره سختِ نالْتِ کُنید،
 چراکه اونا بلده کومکِ قَوْمِ خُداوندِ نَمَد،
 بلده کومکِ قَوْمِ خُداوندِ دَ خِلافِ زورآورا .

۲۴ یاعیلِ خاتونِ حابِرِ قینی بَرکتِ یافته تَرینِ خاتونو بَشه،
 بَرکتِ یافته تَرینِ خاتونوی که دَ خِیمه زِندگیِ مُونه .
 ۲۵ سِیسِرا آو طَلبِ کد و اُو دَزِ شی شِیرِ دَد؛
 اُو شِیرِ قَیماق-تُو ره دَ جامِ شاهانه دَ پیشِ اَزو بُرد .
 ۲۶ اُو دِستِ خُو ره دَ مِیخِ خِیمه دِرازِ کد
 و دِستِ راستِ خُو ره دَ چَکُشِ کارگر
 و قدِ چَکُشِ دَ سِرِ سِیسِرا زَدِه سرِ شی ره خُمُوجِ کد؛

او چوقوی ازو ره شکاف کده د زمی دوخت.

۲۷ سیسیرا د پیش پایای شی تاو-و-پیچ خورد،

او اُفتد و دراز مند.

او د پیش پایای شی تاو-و-پیچ خورده اُفتد؛

د جایی که او تاو-و-پیچ خورد، د امونجی مُرده اُفتد.

۲۸ آبه سیسیرا از کلکین توخ کد،

او از پُشت چوکاتِ کلکین چیغ زده گُفت:

'چرا گاڈی شی د امدو ایقس دیر مونه؟'

چرا آرابه های گاڈی شی بند مومنه؟'

۲۹ خاتونوی دانا و درباری جواب ازو ره گُفت،

لیکن او خود شی د جواب خو موگُفت:

۳۰ 'اونا حتماً وُلجه ره جم مونه و مینه خو تقسیم موکنه.

بلده هر مرد یگ دختر یا دو دختر میرسه؛

و بلده سیسیرا وُلجه رخت های رنگارنگ،

رخت های رنگارنگِ گلدوزی شده؛

و از وُلجه ها دو رختِ گلدوزی شده رنگارنگ بلده گردون ازمه.'

۳۱ امی رقم ای خُداوند، پگ دُشمنای تو نابود شه!

لیکن دوستدارای تو رقم اُفتو آلی بشه

که قد قدرت خو بر موشه."

و سرزمین ازوا مدت چل سال آرام بود.

جدعون

۶ بنی اسرائیل چیزای ره که د نظر خُداوند بد بود انجام دد. پس خُداوند اونا ره بلده هفت سال د دستِ مدیانیان تسلیم کد. ۲ دستِ مدیانیان د بله بنی اسرائیل زور بود؛ و بخاطرِ مدیانیان بنی اسرائیل د غار های کوه ها و د سَوف ها و قلعه ها بلده خو جای تاشه شدو جور کد. ۳ هر وختی که بنی اسرائیل زمین خو ره کشت موکد، مدیانیان، عمالیقیا و مردمای شرق د خلاف ازوا میمد. ۴ اونا د خلاف ازوا خیمه میزد و حاصلاتِ زمی ره تا غزه از بین موبرد و د اسرائیل خوراکه، گوسپو، گاو و الاغ باقی نمی ایشته، ۵ چون اونا قد چارپایای خو میمد و خیمه های خو ره ام قد خو میورد و رقم مَلخ کلو بود. اونا و اُشترای ازوا که به حساب بود د سرزمین اسرائیل داخل موشد تا او ره خراب کنه. ۶ وختیکه بنی اسرائیل د وسیله مدیانیان عذر خار-و-ذلیل شد، اونا د پیش خُداوند ناله-و-فریاد کد.

۷ وختی بنی اسرائیل از دستِ مدیانیان د پیش خُداوند ناله-و-فریاد کد، ۸ خُداوند بلده بنی اسرائیل یگ نبی ربی کد و او دزوا گُفت: "خُداوند، خُداي اسرائیل اینی رقم موگیه، 'ما شمو ره از مصر برو اوردُم و از سرزمینی که غلام بودید بر کدُم. ۹ ما شمو ره از دستِ مصریا و از دستِ پگ کسای که د بله شمو ظلم موکد، خلاص کدُم؛ آرے، کسای ره که د

بَلِهَ شُمُو ظَلَمَ مُوَكَّدَ از پیشِ رُوی شُمُو هَی کده، سرزمینِ ازوا ره دَز شُمُو دَدُم. ^{۱۰} و دَز شُمُو کُفْتَمَ که، ”ما خُداوند، خُدا ی شُمُو اَسْتَم؛ از خُدا یونِ آموریا که دَ سرزمینِ ازوا زندگی مُونید، ترس نَخورید، ”لیکن شُمُو از اید مه نَشُدید.“^{۱۱} اوخته یگِ ملایکه خُداوند آمده دَ تَی دِرختِ بَلُوط که دَ عَفْرَه بُود و دَ یوآشِ اَبِیعزری تعلق دَشتِ شِشت، دَ نزدیکِ امزُو جای که جدعون باچه یوآش گندُم ره دَ مَنَه چَرخُشتِ انگُور مَوکُفت تا او ره از مِدیانیا تاشه کنه. ^{۱۲} اوخته ملایکه خُداوند دَزُو ظاهر شُد و دَزُو کُفت: ”ای مَرِد زورَتُو-و-دلیر، خُداوند قد ازتو یَه.“^{۱۳} جدعون دَزُو کُفت: ”او بادار مه، اگه خُداوند قد ازمو آسته، پس چرا پگِ امزی چیزی دَ بَلِه ازمو آمده؟ کُجا آسته پگِ کارای عَجیبِ ازُو که بابه کلونای مو دَز مو نقل کده کُفت، ”آیا خُداوند مو ره از مِصر بُرو نُورد؟“ لیکن آلی خُداوند مو ره ایله کده و دَ دِستِ مِدیانیا تسلیم کده.“^{۱۴} اوخته خُداوند رُوی خُو ره سُون ازُو کده کُفت: ”بورو، قد امزی قُوت خُو اسرائیل ره از دِستِ مِدیانیا نِجات بَدی. اینه، ما تُو ره بَلِدِه امزی کار رِبی مُونم.“^{۱۵} جدعون دَ جوابِ شی کُفت: ”یا مَولا، ما چَطور مِیتَم اسرائیل ره نِجات بَدیم؟ اولادِ بابه مه دَ مینکلِ طایفه مَنَسَی ضعیف_ترین آسته و ما ام دَ خانوارِ آتِه خُو ریزه_ترین اَسْتَم.“^{۱۶} خُداوند دَز شی کُفت: ”ما قد تُو اَسْتَم و تُو مِدیانیا ره شکست مِیدی مِثلِ که یگِ نفر ره شکست بَدی.“^{۱۷} اوخته جدعون دَز شی کُفت: ”اگه نظرِ لُطف تُو دَ بَلِه مه آسته، دَز مه یگِ علامتِ نشو بَدی تا معلوم شُنه که تُو اَسْتی که قد ازمه توره مَوگی. ^{۱۸} و خواهش مُونم که ازینجی نَروی تا وختیکه پیش تُو بییم و هدیه خُو ره آورده دَ حُضور تُو تقدیم کَنم.“ خُداوند کُفت: ”ما مِیشِیم تا که تُو پس بییی.“

^{۱۹} اوخته جدعون رفته یگِ بَزغله ره پُخته کد و از یگِ ایفه آردِ نَرم نان های فطیر جور کد؛ او گوشت ره دَ یگِ سَبَد ایشت و شوروی گوشت ره دَ یگِ کاسه شیو کد و اونا ره دَ تَی دِرختِ بَلُوط دَز شی آورده دَ پیشِ ازُو ایشت. ^{۲۰} و ملایکه خُدا دَزُو کُفت: ”گوشت و نان های فطیر ره گِرَفْتِه دَ بَلِه امزی قاده بیل و شوره ره دَ بَلِه شی شیو کُو.“ پس او امو رقم کد. ^{۲۱} اوخته ملایکه خُداوند تیاقی ره که دَ دِستِ شی بُود، دِراز کد و قد نوک شی دَ گوشت و نان های فطیر دَکه دَد؛ و از قاده یگِ آتش بُر شُدِه گوشت و نان های فطیر ره قُورت کد. دَ امزُو غیتِ ملایکه خُداوند از نظرِ ازُو عَجیب شُد. ^{۲۲} اوخته جدعون پی بُرد که او ملایکه خُداوند بُود و کُفت: ”آه خُداوند-خُدا! ما ملایکه خُداوند ره رُوی دَ رُوی دِیدم!“^{۲۳} خُداوند دَزُو کُفت: ”سلامتی نصیب تُو شُنه! ترس نَخور، نُموری.“^{۲۴} اوخته جدعون دَ اُونجی بَلِدِه خُداوند یگِ قُربانگاه آباد کد و او ره «خُداوند سرچشمه سلامتی یَه» نام کد که تا امروز دَ عَفْرَه اَبِیعزریا باقی آسته.

^{۲۵} دَ شاو خُداوند دَزُو کُفت: ”نرگاوِ آتِه خُو، یعنی نرگاوِ دَوَمی ره که هفت ساله آسته بَگیر و قُربانگاهِ بَعْل ره که دَ آتِه تُو تعلقِ دَره بیرو کُو و بُتِ اَشیره ره که دَ پالوی شی آسته، میده کُو؛ ^{۲۶} بعد ازُو بَلِدِه خُداوند، خُدا ی خُو دَ بَلِه امزی قاده یگِ قُربانگاه دَ مطابقِ مَقَرراتِ آباد کُو و گاوِ دَوَمی ره گِرَفْتِه دَ بَلِه آتِشِ چِیو بُتِ اَشیره که میده کَد، دَ عِنوانِ قُربانی سوختنی تقدیم کُو.“^{۲۷} پس جدعون ده نفر از خِدمتگرایِ خُو ره گِرَفْت و چیزی ره که خُداوند دَز شی کُفتد دَ جای آورد؛ لیکن ازی که از خانوارِ آتِه خُو و مَرْدُمِ شارِ مِیتَرسید، ای کار ره دَ روز نکد بلکه دَ غیتِ شاو انجام دَد.

^{۲۸} وختی مَرْدُمِ شارِ صَباح_گاه از خاو باله شُد، دید که قُربانگاهِ بَعْل بیرو شُدِه و بُتِ اَشیره که دَ پالوی شی بُود، میده شُدِه و گاوِ دَوَمی دَ بَلِه قُربانگاهی که آباد شُد، تقدیم شُدِه. ^{۲۹} اوخته اونا قد یگدیگه خُو کُفت: ”کی ای کار ره کده؟“ وختی اونا پُرس-و-پال و تحقیق کد، دَزوا کُفته شُد که، ”جدعون باچه یوآش ای کار ره کده.“^{۳۰} پس مَرْدُمِ شارِ دَ یوآش کُفت: ”باچه خُو ره بُرو بَیر تا کُشته شُنه، چرا که قُربانگاهِ بَعْل ره بیرو کده و بُتِ اَشیره ره که دَ پالوی شی بُود، میده کده.“^{۳۱} لیکن یوآش دَ تمامِ کسای که دَ خِلافِ ازُو جَم شُد، کُفت: ”آیا شُمُو بخاطرِ بَعْل دعوا مُونید؟ آیا شُمُو ازُو دِفاع مُونید؟ هر کسی که بخاطرِ ازُو دعوا کُنه تا صَباحِ صُبح کُشته موشه! اگه بَعْل خُدا آسته، بیلید که او بَلِدِه خُو دعوا کُنه، چرا که

قُرْبانگاهِ اَزُو بِيرو شُدِه. " ۳۲ پس دَمَزُو روز اونا جدعون ره يَرُوب-بَعْل نام كد و گُفت: "بيليد كه بعل قد اَزُو دعوا كُنِه، چراكه اُو قُرْبانگاهِ اَزُو ره بِيرو كده."

۳۳ اوخته پگِ مِدِيانِيَا، عماليقيا و مردُمِ شَرَقِ يَجْجاي شُد و از دريای اَرْدُن تير شُدِه دَ دَرَه يَزْرَعِيل خيمه زَد. ۳۴ دَ اَمَزُو غَيْتِ رُوحِ خُداوند دَ بَلِه جدعون قرار گِرِفت و اُو شِيپُور ره دَ صِدا اَوْرده مردُمِ اَبِعِزْر ره كُوي كد تا دَ پُشتِ اَزُو ايسته شُنه. ۳۵ اُو قاصدا ره دَ تمامِ سَرْزَمِينِ مَنَسِي رِي كده اونا ره ام كُوي كد تا دَ پُشتِ اَزُو ايسته شُنه. اُو امچنان قاصدا ره دَ پيشِ طايفه های اَشِير، زَبُولُون و نَفْتَالِي رِي كد و اونا ام دَ دَمِ راهِ شِي اَمَد.

۳۶ اوخته جدعون دَ خُدا گُفت: "اگه اِسْرَائِيل ره دَ وَسِيلِه دِسْتِ ازمه نِجاتِ مِيدِي، اَمُو رَقْم كه گُفتِه، امي خاهش مَرِه قَبُول كُو؛ ۳۷ اينه، ما پوستِ پَشْمِي ره دَ خرموجوی مِيلَم، اگه شبنم تنها دَ بَلِه پوست بُود و زمي پگِ شِي خُشْك بُود، اوخته ما مِيدَنَم كه اِسْرَائِيل ره دَ وَسِيلِه دِسْتِ ازمه نِجاتِ مِيدِي، اَمُو رَقْم كه گُفتِه. " ۳۸ و اَمُو رَقْم شُد. وختي جدعون صَباح_گاهِ باله شُد و پوست ره خُشپه كد، از خُشپه كده پوست يگِ كاسه پُر از اُو شبنم شُد. ۳۹ اوخته جدعون بسمِ دَ خُدا گُفت: "قار تُو دَ بَلِه مه باله نِيه، بيل كه يگِ دَفْعِه دِيگِه ام توره بُگِيَم. لُطْفاً دَز مه اِجازه بدي كه يگِ دَفْعِه دِيگِه ام قد پوستِ پَشْمِي آزمايش كُنَم. ايمدفعه بيل كه تنها پوست خُشْك بَشِه و دَ تمامِ زمي شبنم بَشِينِه. " ۴۰ خُدا دَ اَمَزُو شاو اَمُو رَقْم كد: تنها پوستِ پَشْمِي خُشْك بُود و دَ تمامِ زمي شبنم شَشْتُد.

جدعون مِدِيانِيَا ره شِكستِ مِيدِيه

۱ پس يَرُوب-بَعْل يعنى جدعون قد تمامِ لَشْكِرِي كه قد شِي بُود صَباح_گاهِ باله شُد و حَرَكْتِ كده دَ نَزْدِيكِ چَشْمِه حَرُودِ خِيمِه زَد؛ و خِيمِه_گاهِ مِدِيانِيَا دَ شِمَالِ اَزُوا دَ نَزْدِيكِ كوهِ مَورِحِ دَ دَرَه بُود. ۲ خُداوند دَ جدعون گُفت: "مَرْدَايِ كه قد تُو آسته، از حدِ كَلو يِه، ما مِدِيانِيَا ره دَ دِسْتِ اَزُوا تَسْلِيمِ نَمُوم؛ نَشْنِه كه بَنِي اِسْرَائِيلِ خود ره دَ بَلِه مه كنه كنه كده بُگِيه كه زورِ خودون مو، مو ره نِجاتِ دَد. ۳ پس آلي اِي ره اِعلانِ كُو و دَ گوشِ قَوْمِ رَسَنْدِه بُگِي: 'هر كسي كه ترس خورده و وَحْشَتِ كده، مِيْتَنِه از كوهِ جَلْعَادِ پس بوره.' " اوخته بِيست و دُو هزار نفرِ قَوْمِ پس رفت و ده هزار نفرِ باقى مَنَد.

۴ و خُداوند بسمِ دَ جدعون گُفت: "مَرْدَايِ قَوْمِ هَنُوزِ ام كَلو يِه؛ اونا ره دَ لَبِ اُو بِيرو و ما اونا ره دَ اُونَجِي بَلْدِه تُو آزمايش مَوم. هر كسي ره كه گُفْتُم اَيْنِمِي قد تُو بوره، اُو بايد قد تُو بوره و هر كسي ره كه گُفْتُم اَيْنِمِي قد تُو نَرُوه، اُو بايد قد تُو نَرُوه. " ۵ پس جدعون مَرْدَايِ قَوْمِ ره دَ لَبِ اُو اَوْرَد و خُداوند دَزُو گُفت: "كسايِ كه اُو ره قد زبون خُو وُچِي مونه، رَقْمِي كه سَگِ چَلِ مِيَزَنِه، اونا ره يگِ طرفِ جدا كُو، و كسايِ كه دَ بَلِه زانُويِ خُو شَشْتِه قد قَفِ اَلْغِه خُو اُو وُچِي مونه، اونا ره يگِ طرف. " ۶ اوخته تَعْدَادِ كَسَايِ كه دِسْتِ خُو ره دَ دَانِ خُو بُرده اُو وُچِي كد سِه صد نفر بُود؛ لِيكِنِ باقى مَرْدَايِ قَوْمِ پگِ شِي قد زانُويِ خُو حَمِ شُدِه اُو وُچِي كد. ۷ اوخته خُداوند دَ جدعون گُفت: "ما قد امزي سِه صد نفر كه قد قَفِ اَلْغِه خُو اُو وُچِي كد، شَمُو ره نِجاتِ مِيدِيَم و مِدِيانِيَا ره دَ دِسْتِ تُو تَسْلِيمِ مَوم. مَرْدَايِ دِيگِه ره بيل كه پس دَ مَلِكِ-و-جايِ خُو بوره. " ۸ پس اَمُو سِه صد نفر خوراكه و شِيپُورا ره از دِسْتِ اَزُوا گِرِفت. اوخته جدعون باقى اِسْرَائِيلِيَا ره هر كُدَمِ اَزُوا ره پس دَ خِيمِه شِي رِي كد، لِيكِنِ اَمُو سِه صد نفر ره نِگاهِ كد. خِيمِه_گاهِ مِدِيانِيَا تِيلُونِ اَزُوا دَ مَنِه دَرَه بُود.

۹ دَمَزُو شاو خُداوند دَ جدعون گُفت: "باله شو و دَ بَلِه خِيمِه_گاهِ مِدِيانِيَا حَمَلِه كُو، چُونِ ما اونا ره دَ دِسْتِ اَزْتُو تَسْلِيمِ كديم. ۱۰ لِيكِنِ اگه از حَمَلِه كدو ترسِ مَوخُورِي، قد خِدْمَتِگارِ خُو فُوره دَ خِيمِه_گاهِ اَزُوا بَورُو ۱۱ و گوشِ بَگِيَرِ كه اونا چِيَزِخِيلِ مَوكِه. اوخته دِسْتِ تُو قَوي مَوشِه و دَ بَلِه خِيمِه_گاهِ اَزُوا حَمَلِه مَونِي. " پس اُو و خِدْمَتِگارِ شِي فُوره دَ نَزْدِيكِ مَرْدَايِ مَسْلَحِ كه دَ خِيمِه_گاهِ مِدِيانِيَا بُود تاه شُد. ۱۲ مِدِيانِيَا، عماليقيا و پگِ مردُمِ شَرَقِ رَقْمِ مَلَخِ وري عَدْرِ كَلو دَ دَرَه جَمِ شُدُد و اَشْتُرَايِ

ازوا رقم ریگ دریا آلی بے حساب و کلو بود. ۱۳ وختی جدعون د اونیجی رسید، آوازیگ نفر ره شنید که خاو خوره د رفیق خو نقل کده موگفت: "اینه، ما یگ خاو دیدیم، ما دیدم که یگ نان یکی جوی د مینکل خیمه گاه میدیانا لول خورده تا آمد و د یگ خیمه خورد و خیمه ره اطور زد که افتد؛ و خیمه سرنگون شده چپه شد." ۱۴ رفیق شی د جواب ازو گفتم: "ای دیگه چیز نییه بغير از شمشیر جدعون باچه یواش قومندان اسرائیلیا، چون خدا میدیانا و پگ خیمه گاه ره د دست ازو تسلیم کده."

۱۵ وختیکه جدعون نقل خاو و تعبیر شی ره شنید، او خدا ره سجده کد و پس د خیمه گاه اسرائیل آمده گفتم: "باله شنید، چون خداوند خیمه گاه میدیانا ره د دست از شمو تسلیم کده." ۱۶ اوخته سه صد نفر ره د سه دسته تقسیم کد و د دست هر کدم ازوا شیپورا و کوزه های خالی ره دد و مشعل ها ره د کوزه ها ایشتم ۱۷ و دزوا گفتم: "وختیکه ما د نزدیک خیمه گاه دشمو رسیدم، سون ازمه توح کده رقم ازمه رفتار کنید، یعنی هر کار که ما کدم، شمو ام امو کار ره کنید. ۱۸ غبتیکه ما و پگ کسای که قدمه آسته، شیپورا ره د صدا آوردی، اوخته شمو ام از هر طرف خیمه گاه شیپورا ره د صدا بیرید و چیغ زده بگید: 'بلده خداوند و بلده جدعون!'"

۱۹ پس جدعون و صد نفری که قدمه بود د شروع پیره نیم شاو د بغل خیمه گاه رسید، د غبتیکه پیره دارای نو آمد؛ اوخته اونا شیپورا ره د صدا آورد و کوزه های ره که د دستای ازوا بود، میده کد. ۲۰ پس هر سه دسته شیپورا ره د صدا آورد و کوزه ها ره میده کد؛ اونا مشعل ها ره د دستای چپ خو گرفتند و شیپورا ره د دستای راست خو تا د صدا بیره و چیغ زده موگفتم: "شمشیر بزید بلده خداوند و بلده جدعون!" ۲۱ اونا هر کدم شی د جای خو د چار طرف خیمه گاه ایسته شد و تمام لشکر میدیانا هر سو مو دوید و چیغ زده دوتا موکد.

۲۲ وختیکه امو سه صد نفر شیپورا ره د صدا آورد، خداوند شمشیر هر نفر دشمو ره د ضد همدست شی د کار برد و د ضد تمام لشکر. لشکر ازوا تا بیت-شطه سون صریره و تا سرحد ایل-محو له که د نزدیک طبات آسته، دوتا کد. ۲۳ اوخته مردای اسرائیل از نفتالی، اشیر و پگ منسی کوی شد و اونا میدیانا ره د مبال کد. ۲۴ دمرو غبت جدعون قاصدا ره د پگ کوهستون افرایم ری کد و گفتم: "بلده جنگ قد میدیانا تاه بیید و راه ره د آهای دریای اردن تا بیت-باره بگیریید." پس تمام مردای افرایم جم شده راه ازوا ره د آهای دریای اردن تا بیت-باره گرفت. ۲۵ و اونا میدیانا ره د مبال کده دو سر کرده های میدیانا ره که عرب و زتب نام دشت، دستگیر کد؛ اوخته اونا عرب ره د قاده عرب و زتب ره د چرخشت انگور زتب کشت و سر عرب و سر زتب ره از او طرف دریای اردن د پیش جدعون آورد.

کشتون زب و صلموغ

۱ اوخته مردای افرایم د جدعون گفتم: "ای چی کار بود که تو قد ازمو کدی؟ چرا د غبت که د جنگ میدیانا رفتی مو ره کوی نکدی؟" اونا قد ازو سخت جنجال کد. ۲ لیکن او دزوا گفتم: "آلی ما چی کار کدیم که قد کار از شمو برابر بشه؟ آیا خوشه های باقی منده انگور ره که طایفه افرایم چینه از تمام حاصل انگور خانوار ابعزر کده کلوتر نیسته؟ ۳ خدا دو سر کرده میدیانا، یعنی عرب و زتب ره د دست از شمو تسلیم کد. ما چیز کار نتستیم که قد کار از شمو برابر بشه؟" وختیکه جدعون امی توره ره گفتم، قار ازوا تاه ششت.

۴ اوخته جدعون د پیش دریای اردن آمد و از دریا تیر شد، او و سه صد نفری که قدمه قتی بود. اونا باوجود که منده بود، هنوز ام دشمو ره د مبال موکد. ۵ پس او د مردم سکوت گفتم: "از خیر خو چند دانه نان بلده نفرای مه بدید، چون اونا غدر منده یه و ما از د مبال زب و صلموغ، پادشایون میدان مورم." ۶ لیکن کنه کلونای سکوت گفتم: "آیا دستای زب و صلموغ بسته شده و اونا د دست از تو یه که مو د لشکر تو نان بدی؟" ۷ جدعون گفتم: "خیر بشه، وختیکه خداوند زب و صلموغ ره د دست مه تسلیم کد، اوخته ما گوشت شمو ره قد خار بیابو و تال خاردار پاره موئم." ۸ ازونجی او د

فَنُؤَيْلُ بُرِّ شُدَّ وَاذْوَا امَّ عَيْنِ خَاهِشِ رَهْ كَد، لِيَكِنْ مَرْدُمُ فَنُؤَيْلِ ام رَقْمِ مَرْدُمِ سُكُوتِ اُو رَهْ جَوَابِ دَد. ^۹ اُوخْتَهْ اُو دَ مَرْدُمِ فَنُؤَيْلِ كُفْت: "وختیکه ما صحیح-و-سلامت پس بییم، امی بُرَج رَهْ بیرو مُوئِم."

^{۱۰} دَ امزی غَیْتِ زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ قَد لَشْکَرِ خُو کِه تَقْرِیْباً پوزده هزار نفر مُوشِدَ دَ قَرَقُور بُوْد؛ اینمیا تمام کسای بُوْد کِه از لَشْکَرِ مَرْدُمِ شَرَقِ باقی مَنَدُد، چُون یِگ صد و بیست هزار مَرِدِ جَنگی ازوا کُشْتَه شُدُد. ^{۱۱} پس جَدْعون از راه کوچی ها طرفِ نَوِیْحِ و یُگَبْهَاهِ باله رفت و لَشْکَرِ ازوا رَهْ شِکَسْتِ دَد، چُون لَشْکَرِ ازوا بَیْ خَبر بُوْد. ^{۱۲} زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ دُوْتَا کَد، لِيَكِنْ اُو اُونَا رَهْ دُمبال کده اُمُو دُو پادشاهِ مِدیَانِ یعنی زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ رَهْ دِستگیر کد و تمام لَشْکَرِ ازوا وَحْشَتِ زَدَه شُد.

^{۱۳} وختی جَدْعون باچه یوآش از راه کوتلِ حارس از جنگ پس آمد، ^{۱۴} اُو یِگ جوان رَهْ کِه از مَرْدُمِ سُكُوتِ بُوْد گِرِفته از شی تحقیق کد و اُو نام های کتله کلونا و ریش سفیدای سُكُوتِ رَهْ کِه هفتاد و هفت نفر بُوْد، بلده شی نوشته کد. ^{۱۵} اُوخْتَهْ اُو پِیْشِ مَرْدُمِ سُكُوتِ اَمَدَه كُفْت: "اینه، زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ کِه شُمُو دَ بارِه ازیا مَرَه طعنه دَدَه كُفْتِید، آیا دِستای زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ بسته شُدَه و اُونَا دَ دِستِ ازتُو یِه کِه مو دَ لَشْکَرِ مَنَدَه-و-زَلَه تُو نان بَدی؟" ^{۱۶} پس اُو رِیشِ سفیدای شار رَهْ گِرِفتار کد و تالِ خاردار و خارِ بیابو رَهْ گِرِفته مَرْدُمِ سُكُوتِ رَهْ اَدَبِ دَد. ^{۱۷} اُو امچنان بُرَجِ فَنُؤَيْلِ رَهْ بیرو کد و مَرْدایِ شار رَهْ کُشت.

^{۱۸} اُوخْتَهْ دَ زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ كُفْت: "مَرْدُمایِ رَهْ کِه دَ تابور کُشتِید، چی رَقْمِ بُوْد؟" اُونَا دَ جَوَابِ شی كُفْت: "اُونَا رَقْمِ ازتُو آلی بُوْد، هر کَدَمِ ازوا رَقْمِ شاهزاده ها معلوم مُوشِد." ^{۱۹} جَدْعون كُفْت: "اُونَا بَرارون مه و باچه گون آبه مه بُوْد؛ دَ خُدایِ زنده قَسَمِ اگِه اُونَا رَهْ زنده نِگاهِ مُوکدِید، شُمُو رَهْ نَمُوکُشْتِم." ^{۲۰} و دَ یِتَرِ باچه اَوْلباری خُو كُفْت: "باله شو و اُونَا رَهْ بُکُش." لِيَكِنْ اُمُو باچه ازی کِه ترس خوردد شمشیرِ خُو رَهْ نَکَشِید، چُون اُو هنوز ریزه بُوْد. ^{۲۱} پس زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ كُفْت: "خود تُو باله شو و مو رَهْ بُکُش، چُون قُدْرَتِ مَرْدِ، دَ مَرْدانگی شی آسته." پس جَدْعون باله شُدَه زَیْحِ وِ صَلْمَوْنَعِ رَهْ کُشت و گردوبندای رَهْ کِه دَ گردونِ اُشْتَرایِ ازوا بُوْد گِرِفت.

ایفودِ جَدْعون

^{۲۲} اُوخْتَهْ مَرْدُمِ اِسْرَائِیلِ دَ جَدْعون كُفْت: "تُو دَ بِلَه مو حُکمرانی کُو، و بعد از تُو باچه تُو و نویسه تُو ام حُکمرانی کنه، چراکه تُو مو رَهْ از دِستِ مِدیَانِیا نِجاتِ دَدی." ^{۲۳} لِيَكِنْ جَدْعون دَزوا كُفْت: "ما دَ بِلَه شُمُو حُکمرانی نَمُوئِم و باچه مه ام دَ بِلَه شُمُو حُکمرانی نَمونه؛ خُداوند دَ بِلَه شُمُو حُکمرانی مونه." ^{۲۴} و جَدْعون اِدامه دَدَه دَزوا كُفْت: "ما یِگ خَاهِشِ از شُمُو دَرْمِ، هر کَدَمِ شُمُو گوشواره های وُلْجِه گِرِفته خُو رَهْ دَزمه بَدِید." چُون دُشمنایِ ازوا اِسْماعِیلیا بُوْد و پِگ شی گوشواره های طَلّایی دَشْت.

^{۲۵} اُونَا دَ جَوَابِ شی كُفْت: "مو خوش-خوشو مِیدی." پس اُونَا یِگ چَپِنِ رَهْ اَوَارِ کد و هر کَدَمِ ازوا گوشواره های وُلْجِه گِرِفته خُو رَهْ دَ بِلَه اَزُو اَنَدَخْت. ^{۲۶} وَزِنِ گوشواره های طَلّایی کِه جَدْعون ازوا طَلَبِ کَدُد، یِگ هزار و هفت صد مِنتقالِ طَلّا بُوْد، بَغِیرِ از گردوبندا، طُوقِ ها و کالاهای اَرغوانی کِه پادشایو مُوبوشِید و بَغِیرِ از گردوبندای کِه دَ گردونِ اُشْتَرایِ ازوا بُوْد. ^{۲۷} جَدْعون اُمُو طَلّا رَهْ یِگ ایفود^{۲۸} جور کد و اُو رَهْ دَ شارِ خُو عَفْرَه اِیشت؛ و تمامِ بَنیِ اِسْرَائِیلِ اُو رَهْ پَرَسْتِشِ کده قَد اَزُو خود رَهْ فاحشه جور کد و اُو بلده جَدْعون و خانوارِ شی یِگ دام جور شُد.

فَوْتِ جَدْعون

^{۲۸} پس مِدیَانِیا تابعِ بَنیِ اِسْرَائِیلِ شُد و دِیگِه سرِ خُو رَهْ باله نَکَد؛ و سرزمینِ ازوا دَ روزایِ زِندگیِ جَدْعون بِلده چل سال آرام بُوْد. ^{۲۹} اُوخْتَهْ یِروِب-بَعْلِ باچه یوآش پس رفت و دَ خانِه خُو زِندگیِ کد. ^{۳۰} جَدْعون هفتاد باچه دَشْت کِه از پُشْتِ خود ^{۲۷: ۸} ایفودِ یِگ کالایِ مَخْصُوصِ بُوْد کِه بِلده خِدْمَتِ دَ خُصُورِ خُدا پوَشِیده مُوشِد. بِلده فامِیدونِ کَلوْتَرِ دَ خُرُوجِ فَصْلِ ۲۵ آیه ۷ و دَ فَصْلِ ۲۸ آیه ۴ تا ۱۴ رُجوعِ کُنِید. لِيَكِنْ اِمکانِ دَرَه امی ایفود کِه دَ امزی آیه ذِکَرِ شُدَه مِثْلِ یِگ زَرَه بُوْدَه و دَ یِگ جایِ اَوَزو بُوْدَه و مَرْدُمِ اُو رَهْ پَرَسْتِشِ مُوکده.

شی بود، چون او خاتونوی غدر دشت. ^{۳۱} کنیز ازو که د شکیم بود ام بلده شی یگ باچه زبید و او ره ابیملیک نام کد. ^{۳۲} جدعون باچه یوآش پیر و سالخورده شد که فوت کد و د قبر آته خو یوآش د عفره ابیعزریا دفن شد. ^{۳۳} امی که جدعون فوت کد، بنی اسرائیل بسم گشت و خودون ره قد پرستش بعل فاحشه جور کد و بعل-بریت ره خدای خو جور کد. ^{۳۴} بنی اسرائیل خداوند، خدای خو ره که اونا ره از دست پگ دشمنای ازوا از هر طرف نجات دده بود، از یاد خو برد؛ ^{۳۵} و د حق خانوار یروب-بعل یعنی جدعون د عوض تمام نیکی که د حق بنی اسرائیل کدد، هیچ خوبی نکد.

ابیملیک

۹ ابیملیک باچه یروب-بعل د شکیم پیش ماماگون خو رفت و دزوا و پگ خانوارای اولاد بابیه آبه خو گفت: ^۲ "د گوش تمام مردم شکیم رسنده بگید، کدم شی بلده شمو خوبتر آسته: ای که هفتاد نفر یعنی پگ باچه گون یروب-بعل د بله شمو حکمرانی کنه یا که فقط یگ نفر حاکم شمو بشه؟" و د یاد شمو بشه که ما اسغو و گوشت شمو آستم. ^۳ پس ماماگون شی پگ امزی تورا ره از طرف ازو د گوش تمام مردم شکیم رسند؛ و دل ازوا شد که از ابیملیک پیروی کنه، چون اونا گفت: "او برار مو آسته." ^۴ اونا هفتاد مِثقال نقره از بتخانه بعل-بریت بلده ازو دد و ابیملیک قد امر و نقره مردای ایله گشت و بے بندوبار ره کرا کد و اونا قد ازو یگجای شد. ^۵ بعد ازو د خانه آته خو د عفره رفت و برارون خو، یعنی باچه گون یروب-بعل ره که هفتاد نفر بود د بله یگ سنگ گشت؛ لیکن یوتام باچه ریزه یروب-بعل زنده مند، چون او خود ره تاشه کدد. ^۶ اوخته پگ مردم شکیم و بیت-ملو جم شده رفت و ابیملیک ره د پالوی درخت بلوطی که رقم ستون د شکیم بود، پادشاه جور کد.

^۷ وختیکه د یوتام خبر دده شد، او رفته د قبلی کوه جرزیم ایسته شد و آواز خو ره بلند کده چیغ زد و دزوا گفت: "ای مردم شکیم توره مره بشنوید تا خدا توره شمو ره بشنوه!"

^۸ یگ روز درختا رفت تا بلده خو یگ پادشاه تعیین کنه. اونا د درخت زبئون گفت: "د بله مو حکمرانی کو." ^۹ درخت زبئون دزوا گفت: "آیا روغون خو ره که قد ازو خدا و انسان احترام موشه ایله کنم و رفته د بله درختا حکمرانی کنم؟" ^{۱۰} اوخته درختا د درخت انجیر گفت: "تو بیه و د بله مو حکمرانی کو." ^{۱۱} لیکن درخت انجیر دزوا گفت: "آیا شیرینی و میوه خوب خو ره ایله کنم و رفته د بله درختا حکمرانی کنم؟" ^{۱۲} بعد ازو درختا د تاک انگور گفت: "تو بیه و د بله مو حکمرانی کو." ^{۱۳} لیکن تاک انگور دزوا گفت: "آیا شیریه خو ره که خدا و انسان ره خوش مونه ایله کنم و رفته د بله درختا حکمرانی کنم؟" ^{۱۴} د آخر پگ درختا د بوئه خار گفت: "تو بیه و د بله مو حکمرانی کو." ^{۱۵} و بوئه خار د درختا گفت: "اگه شمو واقعاً مره پادشاه خو تعیین مونی، ببید و د سایه مه پناه بگیری؛ اگه نه، آتش از خارهای مه بر شنه و درختای سرو لبنان ره بسوزنه!"

^{۱۶} آیا شمو د راستی و صداقت رفتار کدید د باره ازی که ابیملیک ره پادشاه جور کدید؟ آیا شمو د حق یروب-بعل و خانوارا شی نیکی کدید و د حق ازو کاری ره کدید که سزاوار رفتار شی بود؟ ^{۱۷} شمو میدبید که آته مه بخاطر از شمو جنگ کد و جان خو ره د خطر اندخته شمو ره از دست مدیانیا نجات دد؛ ^{۱۸} لیکن شمو امروز د ضد خانوار آته مه باله شده باچه گون شی ره که هفتاد نفر بود د بله یگ سنگ گشتید و ابیملیک ره که باچه کنیز ازو آسته د بله مردم شکیم پادشاه جور کدید، چراکه او قومای شمو آسته. ^{۱۹} پس اگه امروز د راستی و صداقت قد یروب-بعل و خانوار شی رفتار کدید، شمو از ابیملیک خوش بشید و او از شمو خوش بشه؛ ^{۲۰} لیکن اگه نکدید، آتش از ابیملیک بر شده مردم شکیم و بیت-ملو ره قورت کنه و آتش از مردم شکیم و بیت-ملو بر شده ابیملیک ره قورت کنه. ^{۲۱} اوخته یوتام دوتا کده د پییر رفت و از ترس برار خو ابیملیک د امونجی مند.

۲۲ اَبِیْمَلِکِ مَدَّتْ سِبْهَ سَالِ دَ بَلَهَ اِسْرَائِیلِ حُکْمَرَانِی کَد. ۲۳ اوخته خُدا رُوحِ بے اِتْفَاقِی رَه دَ بَیْنِ اَبِیْمَلِکِ و مَرْدَمِ شِکِیْمِ قَرَار دَد؛ و مَرْدَمِ شِکِیْمِ دَ اَبِیْمَلِکِ خِیَانَتِ کَد. ۲۴ اِی کَار شُد تا اِتْتِقَامِ ظَلْمِی کَه دَ بَلَهَ هَفْتَادِ بَاجَه یَرُوب-بَعْلِ شُدَدِ گِرْفَتَه شُنَه و خُونِ اَزُوا اَز بَرَارِ اَزُوا اَبِیْمَلِکِ کَه اُونَا رَه کُشْتَد و اَز مَرْدَمِ شِکِیْمِ کَه دِسْتِ اَزُوا رَه بَلَدَه کُشْتُونِ بَرَارُونِ شِی قَوِی کُدَد، بَازخَاسْتِ شُنَه. ۲۵ پَس مَرْدَمِ شِکِیْمِ دَ قِیْلِی کَوَه هَا دَ خِلَافِ اَبِیْمَلِکِ کَمِیْنِ گِرْفَتِ و هَر کَس کَه اَز پِیْشِ اَزُوا اَمْرُو رَاه تِیْر مَوْشُد، اُونَا اُو رَه لُجِ مَوْکَد؛ و اِی خَبِرِ دَ اَبِیْمَلِکِ رَسَنَدَه شُد.

۲۶ دَ اَمْرُو غَیْتِ گَعْلِ بَاجَه عَابِدِ قَد قَوْمایِ خُو کَوِچِ کَدَه دَ شِکِیْمِ اَمَدِ و مَرْدَمِ شِکِیْمِ دَ بَلَهَ اَزُوا اِعْتَبَارِ کَد. ۲۷ اُونَا بُر شُدَه دَ بَلَهَ زَمِیْنَا رَفْتِ و اَنگُورَا رَه چِیْنَدَه شِیْرَه شِی رَه بُر کَد و جِشْنِ گِرْفَتِ. بَعْدِ اَزُوا دَ خَانَه خُدایِ خُو دَاخِلِ شُد و خُورَدَه و وُچِی کَدَه اَبِیْمَلِکِ رَه نَالَتِ کَد. ۲۸ و گَعْلِ بَاجَه عَابِدِ گُفَت: "اَبِیْمَلِکِ کِی اَسْتَه؟ اِیَا اُو اَوْلَادَه اَصْلِی شِکِیْمِ اَسْتَه کَه مَوْ خِدْمَتِ اَزُوا رَه کَنی؟ نَه، اُو بَاجَه یَرُوب-بَعْلِ اَسْتَه و زَبُولِ مَعَاوِنِ اَزُوا. پَس مَرْدایِ حَمُورِ اَتَه شِکِیْمِ رَه خِدْمَتِ کُنِیْد. مَوْ چَرَا اَبِیْمَلِکِ رَه خِدْمَتِ کَنی؟ ۲۹ کَشِکِه اِی قَوْمِ دَ زَبِرِ دِسْتِ اَزْمَه مَوْبُودِ تا کَارِ اَبِیْمَلِکِ رَه یِکَسَرَه مَوْکُدَم. اَرَه، دَ اَبِیْمَلِکِ مَوْگُفْتُم: 'لَشِکْرِ خُو رَه کَلُو کُو و بَرُو بِیَه."

۳۰ و خِیْتِکِه زَبُولِ حَاکِمِ شَار، تَوْرَه گَعْلِ بَاجَه عَابِدِ رَه شَنِیْدِ عَدْرِ قَارِ شِی بَالَه اَمَد. ۳۱ اُو قَاصِدا رَه تَا شِکِی دَ پِیْشِ اَبِیْمَلِکِ رِی کَدَه گُفَت: "اِیْنَه، گَعْلِ بَاجَه عَابِدِ قَد قَوْمایِ خُو دَ شِکِیْمِ اَمَدَه و اُونَا شَارِ رَه دَ خِلَافِ تُو دَ شُورِشِ مِیْرَه. ۳۲ پَس دَ غَیْتِ شَاوِ تُو و نَفْرایِ کَه قَد تُو اَسْتَه، بَالَه شُدَه بَیْیِدِ و دَ بَیَابُو کَمِیْنِ بَگِیْرِیْد. ۳۳ و صَبَاحِ گَاهِ دَ و خْتِ اَفْتُو بُر شُدُو دَ بَلَهَ شَارِ حَمَلَه کُنِیْد؛ و خِیْتِکِه گَعْلِ و نَفْرایِ شِی بُر شُدَه دَ خِلَافِ تُو اَمَد، هَر چِیْزِی کَه اَز دِسْتِ تُو مِیْبَه دَ حَقِ اَزُوا اَنْجَامِ بَدِی."

۳۴ پَس اَبِیْمَلِکِ و پَگِ کَسایِ کَه قَد اَزُوا بُوْد، دَ غَیْتِ شَاوِ بَالَه شُد و دَ چَارِ دِسْتَه تَقْسِیْمِ شُدَه دَ پِیْشِ رُویِ شِکِیْمِ کَمِیْنِ گِرْفَت. ۳۵ و خِیْتِکِه گَعْلِ بَاجَه عَابِدِ بَرُو اَمَدَه دَ دَانِ دَرِگِه شَارِ اِیْسْتَه شُد، اَبِیْمَلِکِ و نَفْرایِ کَه قَد اَزُوا بُوْد اَز کَمِیْنِگَاهِ بَالَه شُد. ۳۶ غَیْتِکِه گَعْلِ اُونَا رَه دِیْد، اُو دَ زَبُولِ گُفَت: "اَوْنَه، مَرْدَمِ اَز بَلَه کَوَه هَا تَاه مِیْبَه. " زَبُولِ دَزِ شِی گُفَت: "سَایَه کَوَه هَا دَ نَظَرِ تُو مِثْلِ مَرْدَمِ مَعْلُومِ مَوْشَه. " ۳۷ گَعْلِ بَسْمِ گَپِ زَدَه گُفَت: "اَوْنَه، مَرْدَمِ اَز بَلَنْدِیِ هَا یِ زَمِی تَاه مِیْبَه و یِگِ جَمِ دِیْگِه اَمِ اَز رَاهِ بَلُوطِ پَالْگَرَا دَ حَرکَتِ اَسْتَه. " ۳۸ اوخته زَبُولِ دَزُو گُفَت: "اَلِی کُجَا اَسْتَه تَوْرَا یِ تُو کَه گُفْتِی، 'اَبِیْمَلِکِ کِی اَسْتَه کَه خِدْمَتِ اَزُوا رَه کَنی؟ اِیَا اَمِیَا اَمُو مَرْدَمِ نِیْسْتَه کَه تُو خَار-و حَقِیْرِ حِسَابِ کَدِی؟ پَس اَلِی بُوْرُو و قَد اَزُوا جَنْگِ کُو. " ۳۹ اوخته گَعْلِ مَرْدَمِ شِکِیْمِ رَه رَهْبِرِی کَد و قَد اَبِیْمَلِکِ جَنْگِ کَد. ۴۰ لَیْکِنِ اَبِیْمَلِکِ اُو رَه رُفَنَد و اُو اَز پِیْشِ شِی دُوتَا کَد و عَدْرِ نَفَرِ زَخْمِی-و-کُشْتَه شُدَه تا دَانِ دَرِگِه شَارِ دَ هَر سُو اَفْتَد. ۴۱ پَس اَبِیْمَلِکِ دَ اَزُومَه مَنَد؛ و گَعْلِ و قَوْمایِ شِی رَه زَبُولِ اَز شِکِیْمِ هِی کَد تا دَ اُونَجِی زَنْدَگِی نَکَنَه.

۴۲ صَبَاحِ اَمْرُو رُوزِ مَرْدَمِ شِکِیْمِ دَ صَحْرَا رَفْتِ و اَبِیْمَلِکِ اَزِی تَوْرَه خَبِرِ شُد. ۴۳ پَس اُو نَفْرایِ خُو رَه گِرْفَتِ و اُونَا رَه دَ سِبْهَ دِسْتَه تَقْسِیْمِ کَدَه دَ صَحْرَا دَ کَمِیْنِ شِشْت. و خْتِی اَبِیْمَلِکِ تُوخِ کَد و دِیْدِ کَه دِیْگِه مَرْدَمِ اَمِ اَز شَارِ بُر شُدَه مِیْبَه، اُو دَ بَلَهَ اَزُوا حَمَلَه کَد و اُونَا رَه زَد. ۴۴ و اَبِیْمَلِکِ قَد دِسْتَه کَه قَد اَزُوا بُوْد پِیْشِ رُویِ کَدَه دَ دَانِ دَرِگِه شَارِ اِیْسْتَه شُد. دَ عَیْنِ حَالِ دُو دِسْتَه دِیْگِه دَ بَلَه کَسایِ کَه دَ صَحْرَا بُوْد هُجُومِ بُرَدِ و اُونَا رَه زَد. ۴۵ اَبِیْمَلِکِ تَمَامِ رُوزِ قَد مَرْدَمِ شَارِ جَنْگِ کَدَه شَارِ رَه گِرْفَتِ و مَرْدَمِی رَه کَه دَ مَنَه شِی بُوْد، کُشْت؛ و شَارِ رَه دَ خَاکِ اَوَارِ کَدَه دَ بَلَهَ شِی نَمَکِ پَاشِ دَد.

۴۶ و خْتِی پَگِ مَرْدَمِ بُرْجِ شِکِیْمِ اِی تَوْرَه رَه شَنِیْدِ، اُونَا دَ قَلْعَه بَتْخَانَه اِیْلِ-بَرِیْتِ دَاخِلِ شُد. ۴۷ و دَ اَبِیْمَلِکِ خَبِرِ دَدَه شُد کَه پَگِ مَرْدَمِ بُرْجِ شِکِیْمِ دَ یِگِ جَا یِ جَمِ شُدَه. ۴۸ اوخته اَبِیْمَلِکِ و پَگِ کَسایِ کَه قَد اَزُوا بُوْد دَ کَوَه صَلْمُونِ بُر شُد و اَبِیْمَلِکِ یِگِ تَوْرَه رَه دَ دِسْتِ خُو گِرْفَتَه شَاخِچَه هَا یِ دَرِخْتِ رَه زَد و اُونَا رَه بَالَه کَدَه دَ شَانَه خُو اِیْشْت. بَعْدِ اَزُوا دَ کَسایِ کَه قَد اَزُوا بُوْد، گُفَت: "شُمُو دِیْدِیْدِ کَه مَا چِیْزِ کَارِ کُدَم، عَجَلَه کُنِیْد، شُمُو اَمِ اَمُو کَارِ رَه کُنِیْد کَه مَا کُدَم!" ۴۹ پَس تَمَامِ نَفْرَا، هَر کُدَم

شی بلده خو شاخچه زد و از پُشتِ اَبِیْمَلِکِ رِبی شد و اونا ره د چارطرفِ قلعه چپند و قلعه ره د سرِ ازوا د آتش سوختند. پس تمامِ مردُمِ بُرجِ شِکیم که تقریباً یگ هزار مرد و خاتو بود، ام مرد.

^{۵۰} اوخته اَبِیْمَلِکِ د شارِ تِیص رفت و د خِلافِ شی خیمه زده او ره گرفت. ^{۵۱} لیکن د منِه شارِ یگ بُرجِ مُستَحکم بود و یگِ مردا و خاتونو و تمامِ رهبرای شار د اُونجی دوتا کد و درگه ها ره د بِلِه خُو بسته کده د بِلِه بامِ بُرجِ بُر شد. ^{۵۲} اوخته اَبِیْمَلِکِ د پیشِ بُرجِ اَمَد و قد ازوا جنگ کد و د درگه بُرجِ نزدیک شد تا بُرجِ ره قد آتش بسوزنه؛ ^{۵۳} لیکن یگ خاتو سنگ بِلِه دِستاس ره گرفته د سرِ اَبِیْمَلِکِ اَندخت و کاسه سرِ ازو ره میده کد.

^{۵۴} اَبِیْمَلِکِ دِستی مردِ جوانی ره که سلاح-بَرَدار شی بود، کوی کد و دَزُو کُفت: ”شمشیرِ خُو ره کشیده مَرِه بُکُش تا مردُم د باره مه نگیه که، یگ خاتو او ره کُشت.“ پس خِدْمَتگارِ شی شمشیر ره د کوره ازو چقی کد و او مرد. ^{۵۵} وختی مردایِ اسرائیل دید که اَبِیْمَلِکِ مُرده، اونا هر کدُم شی د خانه خُو رفت. ^{۵۶} د امزی رقمِ خُدا اَبِیْمَلِکِ ره بخاطرِ شَرارتِ شی که د حقِ آتِه خُو د وسیله کُشتونِ هفتاد برار خُو کُده، جَزَا دد. ^{۵۷} خُدا امچنان تمامِ شَرارتِ مردُمِ شِکیم ره د سرِ ازوا آورد و اونا د نالتِ یوتام باچه یروب-بعل گرفتار شد.

قاضی تولع

^۱ بعد از اَبِیْمَلِکِ، تولع باچه فُوِه نوسه دودو، یگ نفر از طایفه یساکار باله شد تا اسرائیل ره نجات بدیه. او د شامیر د کوهستونِ اِفرایمِ زندگی مُوکد. ^۲ او بنی اسرائیل ره مُدتِ بیست و سه سال رهبری کد. بعد ازو فوت کد و د شامیر دفن شد.

قاضی یائیر

^۳ بعد ازو یائیرِ جلعادی باله شد و بنی اسرائیل ره بلده بیست و دو سال رهبری کد. ^۴ او سی باچه دشت که د بِلِه سی اَلاغِ سوار مُوشد و اونا سی شار دشت که د سرزمینِ جلعاد بود و تا امروز د نامِ حَووت-یائیر یاد مُوشه. ^۵ یائیر فوت کد و د قامون دفن شد.

ظلمِ عمونیا د بِلِه اسرائیل

^۶ بنی اسرائیل بسم چیزی ره که د نظرِ خُداوند زشت بود، انجام دد؛ اونا بُت های بعل، عشتاروت، خُداونِ ارام، خُداونِ صیدون، خُداونِ مواب، خُداونِ عمونیا و خُداونِ فلسطینیا ره عبادت کد. د امزی رقمِ اونا خُداوند ره ایله کد و او ره عبادت نکد؛ ^۷ و آتشِ غَضَبِ خُداوند د خِلافِ بنی اسرائیل در گرفت و او اونا ره سَودا کده د دِستِ فلسطینیا و عمونیا دد. ^۸ و اونا امزو سال د بِلِه بنی اسرائیل ظلم و ستم ره شروع کد و بلده هژده سال د بِلِه یگِ بنی اسرائیل که د او طرفِ دریای اَرْدُن د سرزمینِ اَموریا د جلعادِ زندگی مُوکد ظلم کد. ^۹ عمونیا ام از دریای اَرْدُن تیر شد تا قد خانوار های یهودا و بنیامین و اِفرایم جنگ کنه؛ خُلاصه، اسرائیل د تنگی-و-پیشانی سخت گرفتار بود. ^{۱۰} د امزو غیت بنی اسرائیل د پیشِ خُداوند ناله-و-فریاد کده کُفت: ”مو د ضد تو گناه کده، چراکه مو خُدا خُو ره ایله کده بُت های بعل ره عبادت کده.“ ^{۱۱} اوخته خُداوند د بنی اسرائیل کُفت: ”آیا ما شمو ره از دِستِ مصریا، اَموریا، عمونیا و فلسطینیا نجات نددم؟ ^{۱۲} امچنان وختیکه صیدونیا، عمالقیقا و معونیا د بِلِه شمو ظلم کد و شمو د پیشِ مه ناله-و-فریاد کدید، ما شمو ره از دِستِ ازوا نجات ددم. ^{۱۳} لیکن شمو مَرِه ایله کده خُداونِ بیگنه ره عبادت کدید، پس دیگه شمو ره نجات نمیدیم. ^{۱۴} بورید و د پیشِ خُداونِی که اِنْتخاب کدید، ناله-و-فریاد کُنید تا اونا شمو ره از تنگی-و-پیشانی شمو خلاص کنه.“ ^{۱۵} لیکن بنی اسرائیل د خُداوند کُفت: ”مو گناه کده. هر چیزی که د نظر تو خوب معلوم مُوشه قد ازمو رقم رفتار کُو، ولے از

رُوی لُطف خُو امروز مو ره نجات بدی. ^{۱۶} پس اونا خُدا یون بیگنه ره از مینکل خُو دُور کد و خُداوند ره عبادت کد؛ و دل خُداوند د رنج-و-مُصیبت بَنی اسرائیل سوخت.

^{۱۷} پس عمونیا جم شُده د جلعاد خیمه زد و بَنی اسرائیل جم شُده د مِصفه خیمه زد. ^{۱۸} اوخته رهبرای قوم، یعنی سرکرده های جلعاد د یگدیگه خُو گُفت: "هر کس که جنگ ره د خِلافِ عمونیا شروع کنه، اونمو حاکمِ پگ باشنده های جلعاد موشه."

یفتاح

۱ یفتاح جلعادی یگ مرد زورثو-و-دلیر بود. او باچه یگ فاحشه بود و آته شی جلعاد نام دشت. ^۲ خائون جلعاد ام بلده ازو چند باچه زبید؛ و غیتیکه باچه های خائون شی کته شد، اونا یفتاح ره بر کد و دزو گُفت: "تو د خانه آته مو میراث د دست نمیری، چراکه تو باچه خائون دیگه آستی." ^۳ پس یفتاح از پیش برارون خُو دوتا کد و د سرزمین طوب جای-د-جای شد. د اونجی مردای ایله گشت د دور یفتاح جم شد و قد ازو هر سو مورفت.

^۴ بعد از چند وخت عمونیا قد بَنی اسرائیل جنگ کد. ^۵ و غیتیکه عمونیا قد بَنی اسرائیل جنگ کد، ریش سفیدای جلعاد رفت تا یفتاح ره از سرزمین طوب بیره. ^۶ اونا د یفتاح گُفت: "بیه و قومندان مو جور شو تا که مو قد عمونیا جنگ کنی." ^۷ لیکن یفتاح د ریش سفیدای جلعاد گُفت: "آیا شمو نبُودید که از مه بد بُردید و مره از خانه آته مه هی کدید؟ و آلی که د تنگی-و-پیشانی آستید، چرا پیش ازمه آمدید؟"

^۸ ریش سفیدای جلعاد د یفتاح گُفت: "امزی خاطر آلی مو دزتو روی آوردی تا که تو قد ازمو بوری و قد عمونیا جنگ کنی و حاکم ازمو و پگ باشنده های جلعاد شنی." ^۹ یفتاح د ریش سفیدای جلعاد گُفت: "اگه مره پس بُرید و ما قد عمونیا جنگ کُتم و خُداوند اونا ره د دست ازمه تسلیم کنه، آیا ما حاکم شمو موشم؟" ^{۱۰} ریش سفیدای جلعاد د یفتاح گُفت: "خُداوند د مینکل مو شاهد آسته که مو واقعاً مطابقِ توره تو عمل مونی." ^{۱۱} پس یفتاح قد ریش سفیدای جلعاد رفت و قوم او ره د بله خُو حاکم و قومندان جور کد؛ و یفتاح پگ تورای خُو ره د حضور خُداوند د شار مِصفه گُفت.

^{۱۲} اوخته یفتاح قاصدا ره پیش پادشاه عمونیا ری کده گُفت: "تو قد ازمه چی کار دری که د خِلاف مه آمدی تا د بله سرزمین مه حمله کنی؟" ^{۱۳} پادشاه عمونیا د قاصدای یفتاح گُفت: "بخاطری که بَنی اسرائیل بعد از برو آمدو از مصر، سرزمین مره از دریاچه ارنون تا دریاچه یبوق و دریاچه ارنون گرفت؛ پس آلی امو زمین ها ره د صلح-و-آرامی دز مه پس بدی."

^{۱۴} یفتاح بسم قاصدا ره پیش پادشاه عمونیا ری کد ^{۱۵} و اونا دزو گُفت:

"یفتاح اینی رقم مَگِیه، اسرائیل سرزمین موآب و سرزمین عمونیا ره نگرفته، ^{۱۶} چون وختیکه اسرائیل از مصر برو آمد، اونا د بیابو سفر کده تا دریای سُرخ رفت و ازونجی د قادش آمد. ^{۱۷} اوخته بَنی اسرائیل قاصدا ره د پیش پادشاه اِدوم ری کده گُفت، 'بلده مو اجازه بدی که از سرزمین تو تیر شنی؛' لیکن پادشاه اِدوم قبول نکد. امچنان اونا قاصدا ره د پیش پادشاه موآب ری کد و او ام راضی نشد. پس اسرائیل د قادش مند. ^{۱۸} بعد ازو اونا د بیابو سفر کد و سرزمین اِدوم و سرزمین موآب ره دوره کده طرف شرق سرزمین موآب آمد و د او طرف دریاچه ارنون خیمه زد. اونا د سرزمین موآب داخل نشد، چراکه دریاچه ارنون سرحد موآب بود. ^{۱۹} اوخته اسرائیل قاصدا ره د پیش سیحون پادشاه اموریا که پادشاه حشبون بود، ری کد و اسرائیل دزو گُفت: 'لُطفاً بلده مو اجازه بدی که از سرزمین تو تیر شنی و د جای خودون خُو بوری.' ^{۲۰} لیکن سیحون د بله اسرائیل اعتبار نکد و نه ایشیت که از مُلک شی تیر شنه، بلکه سیحون پگ قوم خُو ره جم کده د بهصه خیمه زد و قد اسرائیل جنگ کد. ^{۲۱} و خُداوند، خُدا ی اسرائیل سیحون و پگ قوم شی ره د دست اسرائیل تسلیم کد و بَنی اسرائیل اونا ره زد. د امزی رقم اسرائیل تمام

سرزمینِ آموریا ره که دَ امزی مَمَلکَتِ زندگی مُوکد، تَصَرَفِ کد. ۲۲ اونا تمامِ مُلکِ آموریا ره از دریاچه اَرنون تا دریاچه یَبوق و از بیابو تا دریاچه اَرْدُن تَصَرَفِ کد. ۲۳ پس آلی که خُداوند، خُدايِ اِسْرَائیلِ آموریا ره از پیشِ رُوی قَوْمِ خُو اِسْرَائیلِ هی کده؛ آیا تُو قَصْدِ دَری که تَصَرَفِ کنی؟ ۲۴ آیا چیزی ره که خُدايِ تُو کِموش دَز تُو بدیه که تَصَرَفِ کنی، تُو اُو ره تَصَرَفِ نُمونی؟ پس هر کسی ره که خُداوند، خُدايِ مو از پیشِ رُوی مو هی کنه مو سرزمینِ ازوا ره تَصَرَفِ مونی. ۲۵ آیا تُو از بالاق باچه صِفور پادشاهِ موآب خُوبِتَرِ آستی؟ آیا اُو هرگز قد بَنیِ اِسْرَائیلِ مُخَالَفَتِ کد و یا قد ازوا جنگِ کد؟ ۲۶ اِسْرَائیلِ دَ حِشْبون و آغیلای شی، دَ عَروعیر و آغیلای شی و دَ پگِ شارای که دَ بَغْلِ دریاچه اَرنون آسته از سه صد سالِ زندگی مونه. چرا دَ امزی مُدَتِ اونا ره پس نَگِرْفَتید؟ ۲۷ ما دَ صِدِ اَز تُو گناه نَکدیم، بَلْکِه تُو دَ حَقِ ازمه بدی مونی که قد ازمه جنگِ مونی. پس خُداوند که قاضیِ مُطَلَقِ آسته، اِمروز دَ بَینِ بَنیِ اِسْرَائیلِ و بَنیِ عَمونِ قِضَاوَتِ کنه.

۲۸ لیکن پادشاهِ عَمونیا پیغامی ره که یفتاح بلده اَزو رَبی کُدد، گوش نَکد.

۲۹ اوخته روحِ خُداوند دَ بله یفتاح قرارِ گِرِفَتِ و اُو از جِلعاد و مَنَسی تیر شُدِه دَ مِصْفِه جِلعاد رفت و از مِصْفِه جِلعاد سُونِ عَمونیا تیر شُد. ۳۰ و یفتاح بلده خُداوند نذرِ گِرِفْتِه کُفَت: "اگه عَمونیا ره دَ دِستِ مه تسلیم کنی، ۳۱ و خَتیکه صَحیح-و-سَلَامَتِ از دِستِ عَمونیا پس رِفْتُم، هر جانداري که از درگه خانه مه دَ دَمِ راهِ مه بُر شنه، اُو از خُداوند موشه و ما اُو ره دَ عِنوانِ قُربانیِ سوختنی تقدیم موم." ۳۲ پس یفتاح طرفِ عَمونیا تیر شُد تا قد ازوا جنگِ کنه و خُداوند عَمونیا ره دَ دِستِ اَزو تسلیم کد. ۳۳ و اونا ره از عَروعیر تا مِییتِ که بیست شار بُود و تا اِبِل-کِرَامیم شِکست دَد، غَدَرِ شِکستِ کنه. دَ امزی رقمِ عَمونیا دَ پیشِ بَنیِ اِسْرَائیلِ شِکست خورد.

دُخترِ یفتاح

۳۴ اوخته یفتاح دَ مِصْفِه دَ خانه خُو آمد و دید که دُخترِ شی قد دیره رَقص کده دَ دَمِ راهِ شی بُر شُد؛ اُمُو دُخترِ یگانه اولادِ اَزو بُود که بَعیرِ اَزو دِیگه دُخترِ یا باچه نَدَشَت. ۳۵ امی که یفتاح اُو ره دید، کالای خُو ره چَک کده کُفَت: "آه! دُخترِ مه! تُو مَرِه از آسمو دَ زمی زدی و دَ بله مه مُصِیبتِ کُته ره اُوردی، چُون ما دان خُو ره دَ پیشِ خُداوند واز کدیم و نَمِیْتُم پس بَگِرْدُم." ۳۶ اوخته دُخترِ شی دَزو کُفَت: "آتی جو، تُو دان خُو ره دَ پیشِ خُداوند واز کدے، پس چیزی که از دان تُو بُر شُدِه، دَ حَقِ ازمه اُمُو رقمِ کُو، چراکه خُداوند اِنْتِقَامِ تُو ره از دُشمنای تُو، از عَمونیا گِرِفْتِه." ۳۷ و دُخترِ اِدامه دَدِه دَ آتِه خُو کُفَت: "بیل که اینی کار دَ حَقِ ازمه شنه: دُو ماه مَرِه وختِ بدی تا رفته دَ کوه ها بَگِرْدُم و قد دوستای خُو بلده ازی که دُخترِ از دُنیا مَورُم، ماتم کُم." ۳۸ اُو کُفَت: "بورو." و اُو ره اِجازه دَد که بلده دُو ماه بوره. پس اُو قد دوستای خُو رفت و بلده ازی که دُخترِ از دُنیا مَورفت، ماتم گِرِفَت. ۳۹ بعد از خَتَمِ دُو ماه، اُو پس دَ پیشِ آتِه خُو آمد و آتِه شی دَ مُطَابِقِ نَدَری که گِرِفْتُد قد اَزو رِفْتار کد. اُمُو دُخترِ هرگز قد یگو مَرِدِ نَزْدِیکِ نَشُدُد. پس دَ اِسْرَائیلِ رِسم شُد ۴۰ که دُخترِونِ اِسْرَائیلی هر سالِ بُرو بوره و بلده دُخترِ یفتاحِ جِلعادِ ماتم بَگیره، دَ یگِ سالِ چار روز.

یفتاح و طایفه اِفرایم

۱۲ ^۱ مردای اِفرایم جم شُدِه طرفِ صَفون تیر شُد و دَ یفتاح کُفَت: "چرا بلده جنگِ کدو قد عَمونیا تنهای خُو رفتی و مو ره کُوی نَکدی که قد تُو قَتی مَورفتی؟ آلی مو خانه تُو ره دَ سر تُو دَرِ مِیدی." ۲ یفتاح دَزوا کُفَت: "ما و قَوْمِ مه قد عَمونیا جنگِ سختِ دَشْتی؛ و خَتیکه ما شُمُو ره کُوی کُدُم، شُمُو مَرِه از دِستِ ازوا خلاص نَکدید. ۳ پس وختی دیدُم که شُمُو مَرِه از دِستِ ازوا خلاص نَمونید، خُونِ خُو ره دَ قَفِ اَلْغِه خُو گِرِفْتِه، دَ خِلَافِ عَمونیا رِفْتُم و خُداوند اونا ره دَ دِستِ ازمه تسلیم کد. پس چرا اِمروز دَ پیشِ مه اَمَدید که قد مه جنگِ کِنید؟"

۴ اوخته یفتاح پگِ مردای جلعاد ره جم کد و قد افرایم جنگ کد؛ و مردای جلعاد افرایم ره شکست دد، چون مردای افرایم گُفتد: "آی مردم جلعاد، شمو دوتا کدگی های افرایم آستید که د مینکل افرایم و د مینکل منسی زندگی مونید." ۵ مردم جلعاد راه های تیر شدو از دریای اُردن ره د زوی مردای افرایم بسته کد؛ هر غیتیکه یکی از دوتا کدگی های افرایم آمده موگفت: "مره بیلید که تیر شنم،" مردای جلعاد دز شی موگفت: "آیا تو افرایمی آستی؟" اگه موگفت: "نه،" ۶ اوخته دزو موگفت: «سبولت» بگی! و او «سبولت» موگفت، چون نمیتنست صحیح تلفظ کنه، پس او ره گِرَفته د امونجی، یعنی د نزدیک راه های تیر شدو از دریای اُردن موگشت. د امزو غیت چل و دو هزار نفر افرایمی کشته شد. ۷ یفتاح مدت شش سال بنی اسرائیل ره رهبری کد. اوخته یفتاح جلعادی فوت کد و د یکی از شارای جلعاد دفن شد.

قاضی ایصان، ایلون و عبدون

۸ بعد ازو ایصان بیت لحمی بنی اسرائیل ره رهبری کد. ۹ ایصان سی باچه دشت و سی دختر، او دخترن خو ره د برو از اولادِ بابه خو دده بود و سی دختر ره از برو بلده باچه های خو آوردد. او مدت هفت سال رهبر بنی اسرائیل بود. ۱۰ اوخته ایصان فوت کد و د بیت لحم دفن شد. ۱۱ بعد ازو ایلون زبولونی بنی اسرائیل ره رهبری کد؛ و او مدت ده سال رهبر بنی اسرائیل بود. ۱۲ اوخته ایلون زبولونی فوت کد و د ایلون د سرزمین زبولون دفن شد. ۱۳ بعد ازو عبدون باچه هلیل پرعاتونی بنی اسرائیل ره رهبری کد. ۱۴ او چل باچه و سی نوسه دشت که د بله هفتاد الاغ سوار موشد. او مدت هشت سال رهبر بنی اسرائیل بود. ۱۵ اوخته عبدون باچه هلیل پرعاتونی فوت کد و د پرعاتون د سرزمین افرایم د کوهستون عمالیقیا دفن شد.

شمشون

۱۳ بنی اسرائیل بسم چیزای ره که د نظر خداوند بد بود، انجام دد و خداوند اونا ره بلده چل سال د دست فلسطینیا تسلیم کد.

۲ یگ نفر از صرعه از طایفه دان بود که او مانوح نام دشت و خاتون شی سنده و بی اولاد بود. ۳ ملایکه خداوند د خاتو ظاهر شد و دزو گفت: "اینه، تو فعلاً سنده و بی اولاد آستی، لیکن شکامتو شده یگ باچه د دنیا میری. ۴ آلی فکر خو ره بگیر که شراب انگور و شراب های دیگه وچی نکنی و هیچ چیزی نجس ره نخوری، ۵ چون تو شکامتو شده یگ باچه د دنیا میری. د سر ازو هیچ تیغ نزن، چون او باچه از رحم آبه خو بلده خدا نذری آسته. او نجات اسرائیل ره از دست فلسطینیا شروع مونه."

۶ اوخته امو خاتو رفته د شوی خو نقل کد و گفت: "یگ مرد خدا پیش مه آمد و شکل ازو رقم ملایکه خدا بود، غدر باهیبت. ما ازو پرسان نکدم که او از کجا بود و او ام نام خو ره دز مه نگفت. ۷ لیکن او دز مه گفت، 'اینه، تو شکامتو موشی و یگ باچه د دنیا میری. پس فکر خو ره بگیر که شراب انگور و شراب های دیگه وچی نکنی و هیچ چیز نجس نخوری، چراکه او باچه از روز تولد تا روز مردون خو بلده خدا نذری آسته."

۸ اوخته مانوح د پیش خداوند دعا کده گفت: "آی خداوند، خواهش مونم که امو مرد خدا ره که ری کددی، بیل که بسم پیش مو بییه و دز مو یاد بدیه که اولادی ره که د دنیا مییه، چی رقم تربیه کنی." ۹ پس خدا آواز مانوح ره شنید و ملایکه خدا بسم د پیش خاتو آمد غیتیکه او د زمینا بود، لیکن شوی شی مانوح قد ازو نبود. ۱۰ اوخته خاتو د زودی دویده رفت و د شوی خو گفت: "امو مرد که د امزو روز پیش مه آمدد، بسم بلده مه ظاهر شده." ۱۱ مانوح باله شد و از پشت خاتون خو ری شد و د پیش امزو مرد آمده دزو گفت: "آیا تو امو مرد آستی که قد امزی خاتو توره گفتی؟" او

گفت: "ما آسْتُم." ۱۲ اوخته مانوَح گفت: "وختیکه توره تُو پوره شد، امی باچه چی رقم تریبه شنه و چی کارا ره انجام بديه؟" ۱۳ ملایکِه خُداوند د مانوَح گفت: "چیزای ره که دَمزی خاتُو گفتم، از پگ ازوا پرهیز کنه. ۱۴ او هر چیزی ره که از تاک انگور د دست مییه نخوره و شراب انگور و شراب دیگه وچی نکنه و هیچ چیز نجس نخوره؛ و تمام چیزای ره که دزو امر کدیم، د جای بیره."

۱۵ مانوَح بسم د ملایکِه خُداوند گفت: "لطفاً معطل کو تا بلده تُو یگ بزغله ره پخته کنی." ۱۶ ملایکِه خُداوند د مانوَح گفت: "اگه مَره معطل ام کنی، ما نان تُو ره نَموخورم؛ لیکن اگه قُربانی سوختنی تقدیم مونی او ره د خُداوند تقدیم کو." چون مانوَح نَموفامید که او ملایکِه خُداوند آسته. ۱۷ اوخته مانوَح د ملایکِه خُداوند گفت: "نام تُو چی آسته، تا د وختیکه توره تُو پوره شد، تُو ره احترام-و-ستایش کنی؟" ۱۸ ملایکِه خُداوند دزو گفت: "چرا نام مَره پُرسان مونی؟ نام مه عذر عجیب آسته."

۱۹ پس مانوَح بزغله ره قد هدیه غله-و-دانه گرفت و د بله سنگ د خُداوند تقدیم کد؛ د حالیکه مانوَح و خاتون شی توخ مَوکد، یگ کار عجیب رُخ دد: ۲۰ امی که آنگِه آتش از قُربانگاه سون آسمو باله شد، ملایکِه خُداوند ام د آنگِه آتش قُربانگاه باله رفت. مانوَح و خاتون شی امی ره دیده روی د خاک اُفتد. ۲۱ ملایکِه خُداوند دیگه د مانوَح و خاتون شی ظاهر نشد. پس مانوَح فامید که او ملایکِه خُداوند بود. ۲۲ اوخته مانوَح د خاتون خُو گفت: "موتماً مومری، چراکه خدا ره دیدی!" ۲۳ لیکن خاتون شی دزو گفت: "اگه خُداوند میخواست که مو ره بکُشه، قُربانی سوختنی و هدیه غله-و-دانه ره از دست مو قبول نَموکد و پگ امزی چیزا ره دز مو نشو نَمیدد و د امزی زمان مو ره امزی تورا باخبر نَموکد." ۲۴ پس او خاتو یگ باچه د دنیا آورد و او ره شمشون نام ایشت. باچه کته شد و خُداوند او ره برکت دد. ۲۵ وختیکه امو باچه د مَحنه-دان د مینکل صُرعه و اشتاتول بود، روح خُداوند شروع د حرکت ددون ازو کد.

توی شمشون

۱۴ یگ روز شمشون تاه شده د تمنه رفت و د اونجی یگ دختر ره د مینکل خاتونوی فلسطینی دید. ۲ اوخته او آمد و د آته و آبه خُو نقل کده گفت: "ما یگ دختر ره د مینکل خاتونوی فلسطینی دیدم؛ آلی بورید و او ره بلده مه بگیریید تا خاتون مه شنه." ۳ لیکن آته و آبه شی دزو گفت: "آیا د مینکل دخترن برارون اسرائیلی تُو و د مینکل تمام قوم مو یگ دختر ام نیسته که تُو رفته از فلسطینیای ناخنه خاتو میگیری؟" شمشون د آته خُو گفت: "اونمُو ره دز مه بگیر، چون او د نظر مه خوش خورده." ۴ آته و آبه شی نَموفامید که ای از طرف خُداوند آسته تا د خلاف فلسطینیا یگ بانه پیدا کنه، چون د امزو غیت فلسطینیا د بله اسرائیل حکمرانی مَوکد.

۵ پس شمشون قد آته و آبه خُو تاه شده د تمنه رفت. وختیکه اونا د باغ های انگور تمنه رسید، بے بلغه یگ شیر جوان د بله ازو غر زده آمد. ۶ اوخته روح خُداوند د بله ازو قرار گرفت و او رفته شیر ره قد دست خالی دُو پاره کد، رقمیکه یگ بزغله ره پاره کنی. لیکن وختی پس آمد او د آته و آبه خُو د باره کاری که کده بود، چیز نَگفت. ۷ بعد ازو شمشون تاه رفت و قد امزو خاتو توره گفت و او د نظر شمشون کلو خوش خورد. ۸ چند وخت بعد غیتیکه شمشون پس مورفت تا قد ازو توی کنه، او از راه تاو خورد تا لاش شیر ره بنگره، دید که یگ خیل زمبور و شانه های عسل د لاش شیر بود. ۹ او عسل ره قد دست خُو کنده رفت و د غیت رفتو خورده مورفت؛ وختیکه د پیش آته و آبه خُو رسید، بلده ازوا ام دد و اونا ام خورد. لیکن دزوا نَگفت که عسل ره از لاش شیر کندد.

۱۰ اوخته آته شمشون بلده خاستگاری امزو دختر رفت و شمشون د اونجی یگ مهمانی ترتیب دد، چون جوانا رواج دشت که امی کار ره کنه. ۱۱ وختی فلسطینیا او ره دید که قد شی کس نییه، اونا سی شاه-بالا انتخاب کد تا قد ازو بشه. ۱۲ و شمشون دزوا گفت: "ما بلده شمو یگ چیستان مَوکیم، اگه د دورون هفت روز مهمانی جواب شی ره پیدا کنید و او

ره بلده مه بگید، ما بلده شمو سی رخت کتانی و سی جوره کالا میدیم. ^{۱۳} لیکن اگه بلده مه گفته ننتستید، اوخته شمو سی رخت کتانی و سی جوره کالا دز مه بدید. "اونا دزو گفت: "چیستان خو ره دز مو بگی تا مو بشنوی." ^{۱۴} پس او دزوا گفت:

"از خوردنه خوراک حاصل شد،

و از زورآور چیز شیرین د دست آمد."

اونا تا سه روز جواب چیستان ره پیدا ننتست.

^{۱۵} اوخته اونا د روز چارم^{۱۵} د خاتون شمشون گفت: "شوی خو ره مالم کو تا جواب چیستان خو ره دز مو بگیه، اگه نه، تو و خانه آته تو ره د آتش در میدی. آیا شمو مو ره د اینجی مهمو کدید تا مو ره غارت کنید؟"

^{۱۶} پس خاتون شمشون د پیش ازو چخرا کده گفت: "واقعا که تو از مه بد موبری و مره دوست نداری! تو د باچه گون قومای مه یگ چیستان گتے و جواب شی ره دز مه بیان نکده." شمشون دزو گفت: "توخ کو، ما حتی د آته و آبه خو نگفتیم، آیا دز تو بگیم؟" ^{۱۷} او تا آخر روز هفتم که مهمانی ازوا ختم موشد د پیش شمشون چخرا کد؛ و ازی که د روز هفتم شمشون ره عذر شله شد او دزو بیان کد و او جواب چیستان ره د باچه گون قومای خو گفت. ^{۱۸} پس د روز هفتم مردای شار پیش از آفتو ششتو دزو گفت:

"چی از عسل کده شیرین تر آسته؟

و کی از شیر کده زورآورتر؟"

شمشون دزوا گفت:

"اگه قد جونه گاو خود مه قلبه نموکدید،

چیستان مره پیدا کده نمی تئستید."

^{۱۹} اوخته روح خداوند د بله شمشون قرار گرفت و او د اشقلون رفته سی نفر از مردم امزو جای ره کشت و مال های ازوا ره گرفت و کالا ها ره د کسای دد که چیستان ره بیان کدد. او قد قار کلو پس د خانه آته خو رفت. ^{۲۰} و خاتون شمشون د یگ شاه-بالای شی دده شد که د دورون مهمانی قد شی قتی بود.

انتقام گرفتن شمشون از فلسطینیا

۱۵ بعد از یگ مدت زمان، شمشون د وخت گندم درو یگ بزغله ره گرفته د دیدون خاتون خو رفت. او گفت: "ما د پیش خاتون خو د اتاق شی مورم." لیکن آته خاتون شی نه ایشت که داخل شنه. ^۲ آته خاتون شی گفت: "ما فکر کدم که تو ازو بیخی بدبر شدی، امزی خاطر ما او ره د شاه-بالای تو ددم. آیا خوار ریزه شی ازو کده خوبتر نیبه؟ پس او ره د عوض ازو بگیر." ^۳ شمشون دزوا گفت: "ایمدفعه گناه مه نیبه، حتی اگه د فلسطینیا ضرر ام برسئم." ^۴ پس شمشون رفته سه صد شغال ره گرفت و مشعل ها ام تهیه کد. اوخته شغال ها ره جوره جوره، دم د دم بسته کد؛ و د مینکل دم های هر جوره یگ مشعل ره سخت کد. ^۵ بعد ازو مشعل ها ره آتش زد و شغال ها ره د کشت های فلسطینیا ایله کد و قوده ها، کشت ها، انگور باغ ها و باغ های زیتون ره سوختند. ^۶ اوخته فلسطینیا گفت: "کی امی کار ره کده؟" مردم گفت: "شمشون داماد امزو نفر تمنی، چراکه او خاتون شی ره گرفته و د رفیق شی دده." پس فلسطینیا آمد و امو خاتو ره قد آته شی د آتش در دد. ^۷ و شمشون دزوا گفت: "ازی که شمو امی رقم رفتار کدید، تا از شمو انتقام نگیرم، آرام نمیشیم." ^۸ پس شمشون اونا ره یگ صربه کمرشکن زد و عذر کشتار کد. بعد ازو رفته د غار قاده عیظام ششت.

^{۱۵:۱۴} «روز چارم» د ترجمه یونانی آسته، ولی د نسخه های عبرانی «روز هفتم» نوشته یه.

۹ اوخته فلسطینیا باله آمده د یهودا حیمه زد و د لِحی تیت شد. ۱۰ و مردای یهودا دزوا گُفت: "چرا د خِلاف مو آمدید؟" اونا گُفت: "مو آمدے تا شمشون ره دستگیر کنی و امو کار ره د حق ازو کنی که او د حق ازمو کده." ۱۱ اوخته سه هزار نفر از یهودا د غارِ قاده عیظام رفت و د شمشون گُفت: "آیا نموفامیدی که فلسطینیا د بله مو حکمرانی مونه؟ پس چرا ای کار ره د حق ازمو کدی؟" شمشون د جواب ازوا گُفت: "امو کار ره که اونا د حق ازمه کد، امو کار ره ما د حق ازوا کدم." ۱۲ و اونا دزوا گُفت: "مو آمدے که تو ره بسته کده د دست فلسطینیا تسلیم کنی." شمشون د جواب ازوا گُفت: "دز مه قسم بخورید که خودون شمو د بله مه حمله نمونید." ۱۳ اونا دز شی گُفت: "نمونی، فقط تو ره بسته کده د دست ازوا تسلیم مونی. مطمئن بش مو تو ره نموکشی." پس او ره قد دو ریسپون نو بسته کد و از غارِ قاده برو اورد. ۱۴ وختیکه او د لِحی رسید، فلسطینیا چیغ-و-شور کده سون ازو آمد؛ د امزو غیت روح خداوند د بله ازو قرار گرفت و ریسپونای که د بازو های شی بود رقم کتان آتش خورده آلی جور شد و امو بندها از دستای شی اُفتد. ۱۵ اوخته او یگ پیچه-کله تازه الاغ ره دید و دست خو ره دراز کده او ره گرفت و قد ازو یگ هزار نفر ره کُشت. ۱۶ و شمشون گُفت:

"قد یگ پیچه-کله الاغ

از کُشته پُشته جور کدم،

قد یگ پیچه-کله الاغ

هزار نفر ره کُشتم."

۱۷ وختیکه از توره گُفتو خلاص شد، پیچه-کله ره از دست خو اندخت و امو جای ره رمت-لِحی^b نام کد. ۱۸ د امزو غیت او عذر تُشنه شد، پس او د پیش خداوند دعا کده گُفت: "تو پیروزی بزرگ ره د وسیله دست خدمتگار خو نصیب کدی. آیا آلی باید از تُشنگی بمرم و د دست مردمای ناخنه بفتُم؟" ۱۹ اوخته خدا یگ جای غوج ره که د لِحی بود شکاف کد و ازونجی او بر شد. وختیکه شمشون او وچی کد، جان شی تازه شد و دم شی پس آمد. امزی خاطر اُونجی ره عین-حَقوری^c نام کد که تا امروز د لِحی آسته. ۲۰ و شمشون د زمانِ فلسطینیا مُدت بیست سال بنی اسرائیل ره رهبری کد.

شمشون د غزه

۱ شمشون د غزه رفت و د اُونجی یگ خاتونِ فاحشه ره دیده قد ازو خاو کد. ۲ و د مردم غزه گُفته شد که، "شمشون د اینجی آمده." پس اونا امو جای ره محاصره کد و تمام شاو د نزدیک درگه شار بلده شی کمین گرفت. اونا تمام شاو خودون ره آرام گرفته گُفت: "د وختِ روشنی صبح او ره موکشی." ۳ لیکن شمشون تا نیم شاو د اُونجی خاو کد و نیم شاو باله شده پله های درگه شار ره قد دو بازو و پُشت بند شی کند و د شانِه خو باله کده د بله کوهی که روی د روی جبرون بود، برد.

۴ بعد امزی واقعه شمشون د دره سورق عاشقِ یگ خاتو شد که نام شی دلیله بود. ۵ و حکمرانای فلسطینیا د پیش امزو خاتو آمده دزو گُفت: "او ره مَلَم کده از شی گپ بگیر که قوتِ عذر کلوی شی د چیزخیل آسته و چی رقم مو میتنی د بله ازو زور شنی تا او ره بسته کده خار-و-ذلیل کنی؛ و هر کدم مو یازده صد مثقال نقره بلده تو میدی." ۶ پس دلیله د شمشون گُفت: "آلی جو، دز مه بگی که قوتِ عذر کلوی تو د چیزخیل آسته و چی رقم یگو کس میتنه تو ره بسته کده خار-و-ذلیل کنه؟" ۷ شمشون دزو گُفت: "اگه مَره قد هفت سِنگیر تر و تازه که خُشک نَشده بَشه بسته کنه، ما ضعیف موشم و رقم پگِ مردمای دیگه جور موشم." ۸ اوخته حکمرانای فلسطینیا هفت مونیج تر-و-تازه ره که خُشک نَشدد، د

^a ۱۵:۱۵ پیچه-کله یعنی استغونِ الاشه. ^b ۱۵:۱۷ «رمت-لِحی» یعنی «پُشته که قد پیچه-کله جور شد.» ^c ۱۵:۱۹ «عین حَقوری» یعنی

«چشمه کسی که فریاد کد.»

دلبله اورد و او شمشون ره قد ازوا بسته کد. ^۹ و چند نفر ازوا د خانه ازو د یگ اُتاق د کمین بود، اوخته دلبله دزُو گُفت: "شمشون، فلسطینیا د جان تو امد!" او دستی سنگیرا ره منئی کد، رقمی که چوغ آتش-خورده منئی موشه. پس راز قوت ازو پیدا نشد.

^{۱۰} اوخته دلبله د شمشون گُفت: "اینه، تو مره ریشخند کدی و دز مه دروغ گُفتی؛ پس آلی دز مه بگی که قد چیزخیل یگو کس میتنه تو ره بسته کنه؟" ^{۱۱} شمشون دزُو گُفت: "اگه مره قد ریسپونای نو که از شی هیچ کار گرفته نشده بشه، بسته کنه، ما ضعیف موشم و رقم مردمای دیگه جور موشم." ^{۱۲} پس دلبله ریسپونای نو ره گرفته او ره قد ازوا بسته کد و دزُو گُفت: "شمشون، فلسطینیا د جان تو امد!" د امرُو غیت چند نفر د اُتاق د کمین بود. شمشون ریسپونا ره از بازُو های خُو رقم تار آلی منئی کد. ^{۱۳} دلبله بسم د شمشون گُفت: "تا آلی ره تو مره ریشخند کدی و دز مه دروغ گُفتی. دز مه بگی که قد چیزخیل یگو کس میتنه تو ره بسته کنه؟" شمشون دزُو گُفت: "اگه هر هفت غنچه موی سر مره قد چوغ بُبافی [و قد میخ د کارگاه سخت کنی، ما ضعیف موشم و رقم مردمای دیگه جور موشم." ^{۱۴} پس وختیکه شمشون خاو کد، دلبله هفت غنچه موی سر شی ره گرفته قد چوغ بافت^{۱۵} و قد میخ سخت کد. اوخته دزُو گُفت: "شمشون، فلسطینیا د جان تو امد!" شمشون از خاو باله شد و میخ و کارگاه و چوغ ره کند.

^{۱۵} و دلبله دزُو گُفت: "چطور میتنی بگی که، تو ره دوست درم، د حالیکه دل تو قد ازمه نییه؟ تا آلی ره سه دفعه مره ریشخند کدی و دز مه نگفتی که راز قوت کلوی تو د چیزخیل آسته." ^{۱۶} ازی که دلبله او ره هر روز قد تورای خُو زیر فشار میورد و شله موشد، او ره د مرگ رسندد. ^{۱۷} پس او هرچیزی که د دل خُو دشت دزُو بیان کد و دزُو گُفت: "تیغ هرگز د سر مه نخورده، چراکه ما از رحم آبه خُو بلده خداوند ندری شدیم. اگه سر مه کل شنه، قوت مه از مه موره و رقم مردمای دیگه جور موشم."

^{۱۸} وختی دلبله دید که شمشون هرچیزی که د دل شی بود، دزُو گُفت، او نفر ربی کده حکمرانای فلسطینیا ره طلب کد و دزوا گُفت: "ایمدفعه ام ببید، چون هرچیزی که د دل خُو دشت دز مه گُفت." پس حکمرانای فلسطینیا د پیش ازو امد و نقره ره قد خُو گرفته اورد. ^{۱۹} اوخته دلبله شمشون ره د بله زانوی خُو خاولجی کد و یگو کس ره کوی کده هر هفت غنچه موی سر شی ره تراش کد. د امزی رقم او ذلیل کدون شمشون ره شروع کد و قوت شی ازو رفت. ^{۲۰} اوخته دلبله گُفت: "شمشون، فلسطینیا د جان تو امد!" شمشون از خاو باله شد و قد خود خُو گُفت: "رقم دفعه های پیش باله شده د یگ تکان خود ره خلاص مونم." لیکن او نموفامید که خداوند او ره ایله کده. ^{۲۱} پس فلسطینیا او ره گرفتار کده چیمای شی بر کد. بعد ازو او ره قد خُو د غزه برده د زنجیرای برونزی بسته کد و او د بندی خانه غله دستاس موکد. ^{۲۲} لیکن موی سر شی بعد از تراش شدو دوباره د امدو شروع کد.

مرگ شمشون

^{۲۳} اوخته حکمرانای فلسطینیا جم شد تا یگ قربانی کنه بلده خدای خُو داگون تقدیم کنه و جشن بگیره، چون اونا موگُفت: "خدای مو دشمنون مو شمشون ره د دست مو تسلیم کده." ^{۲۴} وختی مردم شمشون ره دید، اونا خدای خُو ره ستایش کده گُفت:

"خدای مو دشمنون مو ره د دست مو تسلیم کده،

کسی ره که سرزمین مو ره بیرو کد و غدر مو ره کُشت."

^{۱۴:۱۶} متنی داخل قوس د نسخه عبرانی وجود ندره، ولی د ترجمه یونانی آسته.

۲۵ وختیکه دل ازوا خوشحال شد، اونا گُفت: "شمشون ره کوی کنید که ساعت مو ره تیر کنه." پس اونا شمشون ره از بندی‌خانه بُرو اورد و او ساعت ازوا ره تیر کد. اوخته اونا او ره د مینکل دُو سئون تی چت ایستلجی کد؛ ۲۶ و شمشون د نفری که دست ازو ره گرفتد، گُفت: "مره بیل تا د سئون های که خانه د بِله ازوا ایسته یه دست بزئم و د بِله ازوا تکیه کنم." ۲۷ خانه پر از مردا و خاتونو بود؛ پگ حکمرانای فلسطینیا د منه ازو بود و تقریباً سه هزار مرد و خاتو د بِله بام شیشد که ساعت تیری شمشون ره توخ موكد.

۲۸ اوخته شمشون د پیش خداوند دعا کده گُفت: "ای خداوند-خدا، مره د یاد خو بیر؛ ای خدا، فقط یگ دفعه دیگه مره قوت بدی تا قد یگ حرکت انتقام دُو چیم خو ره از فلسطینیا بگیرم." ۲۹ و شمشون دُو سئون مینکل خانه ره که خانه د بِله ازوا ایسته بود پیدا کد، دست راست خو ره د بِله یگ شی و دست چپ خو ره د بِله دیگه شی قرار دد و د بِله ازوا لنگر اندخت. ۳۰ و شمشون گُفت: "بیل که قد فلسطینیا بمرم!" اوخته قد تمام قوت خو سئون ره تیله دد و خانه د بِله حکمرانا و تمام مردمی که د منه شی بود، چپه شد. پس کسای ره که شمشون د غیت مردون خو کشت، کلوتر از کسای بود که د دورون زندگی خو کشتد. ۳۱ اوخته برارون شی و پگ خانوار آته شی آمد و او ره برده د قبر آته شی مانوح که د مینکل صرعه و اشتاؤل بود، دفن کد. شمشون مدت بیست سال بنی اسرائیل ره رهبری کد.

بِتِ میکا

۱۷ ۱ د امزو زمان یگ آدم د کوهستون افرایم بود که میکا نام دشت. ۲ او د آبه خو گُفت: "امو یازده صد مثقال نُقره که از پیش تو برده شد، تو بردنی شی ره نالت کدی و توره خو ره د گوش ازمه ام رسندی. اینه، امو نُقره د پیش ازمه آسته؛ ما او ره گرفتیم." آبه شی گُفت: "خداوند باچه مره برکت بدیه." ۳ اوخته او امو یازده صد مثقال نُقره ره د آبه خو پس دد و آبه شی گُفت: "ما امی نُقره ره کاملاً د خداوند وقف موئم و از دست خو بلده باچه خو میدم تا یگ بت تراش شده و یگ بت ریختنده شده جور کنه. آلی ما ای ره دز تو پس میدیم." ۴ پس وختی او نُقره ره د آبه خو پس دد، آبه شی دُو صد مثقال نُقره ره گرفته د زرگر دد و او یگ بت تراش شده و یگ بت ریختنده شده جور کد؛ و اونا د خانه میکا ایسته شد. ۵ امی آدم میکا، یگ بتخانه دشت؛ او یگ ایفود^۵ و چند بت جور کد که د خانه پرستش موشد و یکی از باچه های خو ره تعیین کد تا پیشوای شی شنه. ۶ د امزو زمان اسرائیل پادشاه ندشت و هر کس هر چیز که د نظر شی خوب معلوم موشد، انجام میدد.

۷ د امزو غیت یگ جوان از بیت-لحم یهودا د مینکل طایفه یهودا زندگی موكد و او یگ لاوی بود. ۸ امو آدم از شار بیت-لحم یهودا بر شده حرکت کد تا یگو جای ره پیدا کنه و د امونجی جای-د-جای شنه. او آمده آمده د کوهستون افرایم د خانه میکا رسید. ۹ میکا دزو گُفت: "از کجا آمدی؟" او د جواب شی گُفت: "ما لاوی آستم و از بیت-لحم یهودا آمدیم؛ ما امی رقم مورم تا یگو جای ره پیدا کنم و د اونجی جای-د-جای شئم." ۱۰ اوخته میکا دزو گُفت: "پیش ازمه بمن و بلده مه آته و پیشوا بش و ما دز تو هر سال ده مثقال نُقره میدیم و کالا و خرج-و-خوراک تو ام د گردون ازمه بشه." و امو لاوی قبول کد. ۱۱ آر، امو لاوی راضی شد که قد ازو بمنه و میکا قد امزو جوان مثل یکی از باچه های خو رفتار موكد. ۱۲ پس میکا امو لاوی ره تعیین کد و امو جوان پیشوای ازو شد و د خانه شی بود. ۱۳ اوخته میکا گُفت: "آلی یقین درم که خداوند د حق مه خوبی مونه، چراکه یگ لاوی پیشوای مه شده."

۱۷:۵ ایفود یگ کالای مخصوص بود که بلده خدمت د حضور خدا پوشیده موشد. ولے میکا یگ کالای مخصوص جور کد که پیشوای شی د غیت پرستش بت ها موبوشید. بلده فامیدون کلوتر د خروج فصل ۲۵ آیه ۷ و فصل ۲۸ آیه ۶ تا ۱۲ رجوع کنید.

جای-د-جای شُدونِ طایفه دان دَ لایش

۱۸

۱ دَ امزُو زمانِ اسرائیل پادشاه نَدشت. و دَ امزُو روزا طایفه دان بلده خُو مُلک موپالید تا دَ اونجی جای-د-جای شُنه، چُون تا امزُو غیت هیچ مُلک دَ مینکلِ طایفه های اسرائیل بلده ازوا تَرسیبِد. ۲ پس اولاده دان پنچ نفر ره از تمامِ طایفه خُو که مردای دِلاور بُود از صُرعه و اشتاتول ریی کد تا دَ باره سرزمینی که پیدا کُدد جاسوسی و تحقیق کنه؛ و دَزوا گُفت: ”بورید و دَ باره امزُو سرزمی تحقیق کنید.“ اوخته اونا دَ کوهستونِ افرایم دَ خانه میکا آمد و دَ امونجی شِشت. ۳ دَ غتیکه اونا دَ پالوی خانه میکا بُود، آوازِ جوانِ لای ری شَنخت؛ پس اونا دَ اونجی رفت و دَزُو گُفت: ”کی تُو ره دَ اینجی آورده؟ دَ اینجی چی مونی و کار تُو دَ اینجی چی آسته؟“ ۴ او دَزوا گُفت: ”میکا فلان فلان کارا ره بلده مه کده و مَره کرا کده و ما پیشوای ازو شدیم.“ ۵ اوخته اونا دَزُو گُفت: ”از خدا پُرسان کُو تا مو بدنی که آیا دَ امزی راه که موری کامیاب موشی یا نه؟“ ۶ پیشوا دَ جوابِ ازوا گُفت: ”بخیر-و-سلامت بورید. دَ راهی که شُمو مورید دَ زیرِ نظرِ خُداوند آسته.“

۷ پس امو پنچ نفر ریی شُده دَ لایش آمد، اونا مردُم ره دید که دَ اونجی دَ صلح-و-امنیتِ زندگی مونه و رقمِ صیدونیا دَ آرامش و امنیتِ آسته. دَ او سرزمی هیچ آزار دهنده نَبود که اونا ره آزار-و-اذیت کنه؛ و اونا از صیدونیا دُور بُود و دَ کس کار-و-عَرَض نَدشت. ۸ وختیکه اونا دَ صُرعه و اشتاتول پیشِ برارون خُو پس آمد، برارو ازوا پُرسان کده گُفت: ”چی خبر آوردید؟“ ۹ اونا گُفت: ”باله شنید که دَ بله ازوا حمله کنی، چُون مو امو سرزمی ره دیدی، غدر یگ سرزمینِ خُوب آسته. شُمو آرام شِشتید؛ معطل نکنید، بلکه رفته داخلِ شُنید و امو سرزمی ره تَصَرَف کنید. ۱۰ وختیکه بورید، شُمو یگ مردُم آرام و سرزمینِ غدر پراخ ره مینگرید. خُدا او ره دَ دستِ از شُمو تسلیم کده و او منطقه آسته که از هر چیز که دَ روی زمی پیدا موشه هیچ چیز کمبُود ندره.“

۱۱ پس شش صد نفر از طایفه دان قد سلاح های جنگی مُسَلَح شد و از صُرعه و اشتاتول حرکت کده ۱۲ باله رفت و دَ قریت-یعاریم دَ یهودا خیمه زد. امزی خاطر امو جای ره تا امروز مَحَنه-دان^{۱۳} مَوگیه که دَ غَرِبِ قریت-یعاریم آسته. ۱۳ ازونجی اونا دَ کوهستونِ افرایم تیر شد و دَ خانه میکا رفت.

۱۴ امو پنچ نفر که بلده جاسوسی سرزمینِ لایش رفتند، دَ برارون خُو گُفت: ”آیا میدنید که دَ منه امزی خانه ها ایفود و بُت های که دَ خانه پَرستش موشه و جُود دره، بُتِ تراش شُده و بُتِ ریختنده شُده؟ پس آلی شُمو موفامید که چی کار کنید.“ ۱۵ اوخته اونا تاو خورده دَ خانه جوانِ لای ری که دَ خانه میکا بُود آمد و قد ازو احوال پُرسی کد. ۱۶ و امو شش صد مرد که قد سلاح های جنگی مُسَلَح شُده و از اولاده دان بُود، دَ دانِ درگه ایسته بُود. ۱۷ اوخته امو پنچ نفر که بلده جاسوسی سرزمینِ لایش رفتند، داخلِ شد و بُتِ تراش شُده، ایفود، بُتِ ریختنده شُده و بُتِ های دیگه ره که دَ خانه پَرستش موشد گرفت؛ و پیشوا قد شش صد مرد که قد سلاح های جنگی مُسَلَح شُده، دَ دانِ درگه ایسته بُود. ۱۸ وختیکه اونا دَ خانه میکا داخلِ شد و بُتِ تراش شُده، ایفود، بُتِ ریختنده شُده و بُتِ های دیگه ره که دَ خانه پَرستش موشد گرفت، پیشوا دَزوا گُفت: ”چیز کار مونیید؟“ ۱۹ اونا دَزُو گُفت: ”چپ بش! دست خُو ره دَ دانِ خُو بگیر و قد ازمو آمده آته و پیشوای مو بش. کُدم شی خُوبتر آسته، ای که پیشوای خانه یگ نفر بشی یا ای که پیشوای یگ طایفه و اولادِ بابه دَ اسرائیل بشی؟“ ۲۰ اوخته دلِ پیشوا خوش شد و او ایفود، بُتِ های ره که دَ خانه پَرستش موشد و بُتِ تراش شُده ره گرفت و قد امزُو مردا قتی رفت.

۱۸:۱۲ «مَحَنه-دان» یعنی «خیمه-گاه دان.»

۲۱ پس اونا تاو خورده ریی شد و بچکیچا، چارپایا و مال-و-اسباب ره پیش روی خُو قرار دَد. ۲۲ وختیکه اونا از خانه میکا دور رفت، مردای که دَ خانه های گرد-و-بَرِ خانه میکا بُود جم شد و خود ره دَ اولادِه دان رَسند ۲۳ و دَ بله ازوا چیغ زد که ایسته شنه؛ و اولادِه دان روی خُو ره تاو دده دَ میکا گُفت: ”چی گپ شده که تُو نفر ا ره جم کده اوردی؟“ ۲۴ میکا گُفت: ”خدا یون مره که جور کده بُودم قد پیشوا گرفته رفتید، دیگه بلده مه چی باقی منده؟ هنوز ام مَوگید: ’چی گپ شده؟‘“ ۲۵ اولادِه دان دَزو گُفت: ”بهتر آسته که آواز تُو دَ مینکل مو شنیده نشنه؛ اگه نه، مردای تندخوی مو دَ بله تُو حمله مونه و تُو و خانوار تُو جان های خُو ره از دست میبید. “ ۲۶ و اولادِه دان دَ راه خُو ریی شده رفت. وختی میکا دید که اونا ازو کده غدر قوی یه، او تاو خورده پس دَ خانه خُو رفت.

۲۷ پس اونا چیزی ره که میکا جور کُدد و پیشوای ره که دَزو تعلق دشت گرفت و دَ لایش دَ بله قومی آمد که دَ آرامش و امنیت بُود و اونا ره قد دم شمشیر زده شار ره دَ آتش سوختند. ۲۸ دَ اونجی هیچ نجات دهنده نَبود، چراکه مردم لایش از صیدون دور بُود و قد هیچ مردم دیگه کار-و-عَرَض نَدشت. امو شار دَ دره بُود که مربوط بیت-رحوب موشد. اولادِه دان شار ره دوباره آباد کد و دَزو جای-د-جای شد. ۲۹ اونا امو شار ره دان نام کد؛ نام بابه کلون ازوا دان بُود که بلده اسرائیل زیده شد. مگم نام سابق امزو شار لایش بُود. ۳۰ اوخته اولادِه دان امو بت تراش شده ره بلده خُو دَ یگ جای قرار دد و یوناتان اولادِه جرشوم باچه موسی قد باچه های خُو تا زمان اسیر شدون باشنده های سرزمی، پیشوای اولادِه دان بُود. ۳۱ پس اونا بت تراش شده میکا ره که او جور کُدد بلده خُو برقرار نگاه کد و تا زمانی که خانه خدا دَ شیلوه بُود، برقرار بُود.

مردِ لاوی و خاتون شی

۱۹ دَ امزو زمان که اسرائیل پادشاه نَدشت، یگ مردِ لاوی دَ یگ گوشه کوهستون افرایم زندگی مَوکد. او از بیت-لحم یهودا بلده خُو یگ کنیز گرفته او ره خاتو کد. ۲ لیکن کنیز شی قد ازو بی وفایی کد و از پیش ازو دَ خانه آته خُو دَ بیت-لحم یهودا رفت و مدتِ چار ماه دَ اونجی مند. ۳ اوخته شوی شی باله شده از پشت ازو رفت تا او ره دل-آسا کده پس بیره؛ غلام شی و دُو الاغ ازو قد شی قتی بُود. وختی امو خاتو او ره دَ خانه آته خُو بُرد، آته خاتو او ره دید و قد خوشی از او پذیرایی کد. ۴ خُسِر ازو، یعنی آته خاتو او ره شله شد که دَ اونجی بمنه. پس او مدتِ سه روز دَ پیش ازو مند و خورده و وچی کده دَ اونجی ششت.

۵ دَ روز چارم اونا صباح گاه باله شد و او آماده شد که حرکت کنه، لیکن آته خاتو دَ داماد خُو گُفت: ”بلده قوتِ دل خُو یگ لغمه نان بخور و بعد ازو میتنی که بوری.“ ۶ پس هر دوی شی یگجای ششته خورد و وچی کد؛ و آته خاتو دَ امزو آدم گُفت: ”لطفاً امشاو ام بشی و بیل که دل تُو خوش شنه.“ ۷ وختی امو آدم باله شد که حرکت کنه، خُسِر شی او ره شله شد و او یگ شاو دیگه ام دَ اونجی مند. ۸ دَ روز پنجم او صباح گاه باله شد که حرکت کنه، آته خاتو بسم گُفت: ”بلده قوتِ دل خُو یگو چیز بخور و تا دیگری روز معطل کو.“ پس اونا هر دوی شی ششته خورد. ۹ و غتیکه امو آدم قد خاتو و غلام خُو باله شد که حرکت کنه، خُسِر شی یعنی آته خاتو دَزو گُفت: ”توخ کو، روز تیر شده و نزدیکِ شام آسته، شاو قرار بشی. اینه، روز دَ خلاص شدو یه، شاو ره دَ امینجی تیر کو و بیل که دل تُو خوش بشه. بعد ازو صباح گاه باله شده حرکت کو و خانه خُو بورو.“ ۱۰ لیکن امو آدم قبول نکد که شاو بشینه؛ پس او باله شده حرکت کد و روی دَ روی بیوس یعنی اورشلیم رسید، دُو الاغ پالون شده و کنیز شی ام قد ازو قتی بُود.

۱۱ وختیکه اونا دَ نزدیکِ بیوس رسید، روز رفتد و غلام دَ بادار خُو گُفت: ”بیه که دَ امزی شارِ بیوسیا تاو بخوری و شاو ره دَ امینجی تیر کنی.“ ۱۲ لیکن بادار شی دَزو گُفت: ”مو دَ شارِ بیگنه گو که مربوطِ بنی اسرائیل نیبه تاو نمو خوری، بلکه دَ جبعه موری.“ ۱۳ و ادامه دده دَ غلام خُو گُفت: ”بیه که خود ره دَ جبعه یا رامه برسنی و شاو ره دَ یکی امزو

جای ها تیر کنی. " ۱۴ پس اونا ازونجی تیر شده د راه خو ادامه دد و غتییکه د نزدیک جبعه که مربوط بنیامین موشه رسید، آفتو ششت و د بله ازوا شام شد. ۱۵ پس اونا د اونجی تاو خورد تا رفته شاو ره د جبعه تیر کنه. اونا داخل رفت و د میدانی شار ششت، لیکن هیچ کس اونا ره د خانه خو نبرد که شاو جای بدیه.

۱۶ اوخته د غیت شام یگ آدم پیر از کار خو از سر زمینا میمد و او از کوهستون افرایم بود که د جبعه زندگی موكد. ولے مردم امزو جای پگ شی بنیامینی بود. ۱۷ وختیکه امو آدم پیر توخ کد و مسافرا ره د میدانی شار دید، او گفت: "کجا مورید و از کجا آمدید؟" ۱۸ او د جواب شی گفت: "مو از بیت-لحم یهودا آمدے و د دورترین جای کوهستون افرایم موری، از جایی که آمدے. ما د بیت-لحم یهودا رفتدم و آلی د خانه خو^a مورم. هیچ کس مو ره د خانه خو نبرد. ۱۹ مو کاه و علف بلده الاغای خو دری و نان و شراب ام بلده ازمه و خاتون مه^b و بلده امزی مرد جوان که قد غلامای تو آسته، وجود دره. مو د هیچ چیز ضرورت ندری." ۲۰ امو مرد پیر گفت: "بخیر-و-سلامت بشی؛ تمام ضرورت های شمو ره ما پوره موکم؛ فقط یگ کار کنید که شاو ره د میدانی شار تیر نکنید." ۲۱ پس او ره د خانه خو برد و د الاغای شی خوراک دد؛ و اونا پایای خو ره ششته خورد و وچی کد.

۲۲ د حالیکه اونا دل های خو ره خوش موكد، مردای شار، یعنی چند نفر بد-و-بیکاره چارطرف خانه ره گرفت و درگه ره زده د آدم پیر که صاحب خانه بود، گفت: "امو مرد ره که د خانه تو داخل شده، برو بیر تا مو قد ازو خاو کنی." ۲۳ لیکن امو آدم که صاحب خانه بود د پیش ازوا د برو رفت و دزوا گفت: "نه برارون مه، ای رقم شیرانه رفتار نکنید. حد اقل ازی که ای آدم د خانه ازمه داخل شده، امی کار زشت ره نکنید. ۲۴ اونه، دختر خانه مه و خاتون امزی آدم د اینجی آسته، اونا ره د پیش شمو برو میرم و شمو میتنید اونا ره استفاده کنید و هر چیزی که دل شمو شد د حق ازوا انجام بدید؛ لیکن قد ازی آدم امی کار زشت ره نکنید."

۲۵ مگم امو نفرا توره ازو ره گوش نکد. اوخته امو آدم لاوی خاتون خو ره گرفته د پیش ازوا برو ری کد و اونا قد ازو خاو کده تمام شاو تا دم صبح د حق ازو کار بد کد و د نزدیک روز واز شدو او ره ایله کد. ۲۶ و امو خاتو پیش از روز واز شدو آمده د درگه خانه آدمی که بادار شی د اونجی بود افتد و تا روز روشو شدو د اونجی مند.

۲۷ د وخت صبح بادار شی باله شد و درگه های خانه ره واز کده برو رفت تا د راه خو بوره، اوخته دید که کنیز شی د دان درگه افتده و دستای شی د لَحک درگه یه. ۲۸ او د کنیز گفت: "باله شو که بوری." لیکن ازو هیچ جواب نمد. اوخته امو آدم او ره د بله الاغ خو ایش و باله شده طرف خانه خو رفت. ۲۹ وختیکه د خانه خو رسید، یگ کارد ره گرفت و جسد کنیز خو ره بند بند جدا کده دوازه ثوئه کد و اونا ره د تمام ملک اسرائیل ری کد. ۳۰ و هر کسی که او ره دید و د باره امزو جنایت شنید، گفت: "از روزی که بنی اسرائیل از مصر برو آمده تا امروز هرگز ایطور یگ چیز انجام دده نشده و نه ام دیده شده. پس دزی باره باید فکر شنه و مشوره شده یگ تصمیم گرفته شنه."

جنگ قد اولاده بنیامین

۲۰ ۱ اوخته تمام بنی اسرائیل بر شده آمد و جماعت از دان تا بئیرشبع قد طایفه های سرزمین جلعاد رقم یگ آدم آلی د حضور خداوند د مصفه جم شد. ۲ رهبرای تمام قوم از پگ طایفه های اسرائیل د جماعت قوم خدا خود ره حاضر کد؛ اونا چار صد هزار مرد پیده شمشیرزن بود. ۳ و اولاده بنیامین شنید که بنی اسرائیل د مصفه بر شده. اوخته بنی اسرائیل بلده فامیدون قضیه گفت: "بگید که ای کار زشت چی رقم انجام دده شده." ۴ امو مرد لاوی که شوی خاتون کشته شده بود، د جواب ازوا گفت: "ما قد کنیز خو د جبعه که مربوط بنیامین موشه رفتم تا شاو ره د اونجی ۱۸:۱۹ «خانه خو» ترجمه نسخه یونانی آسته، ولے د زبون عبرانی «د خانه خدا» نوشته یه. ^b ۱۹:۱۹ د جای «خاتون مه» د زبون عبرانی «کنیز تو» نوشته یه.

تیر کنم. ^۵ اوخته مردم جبعه د ضد مه باله شده د غیت شاو چارطرف خانه ره گرفت و قصد دشت که مَره بکُشه. اونا کنیز مَره بے عزت کد و او مُرد. ^۶ بعد ازو ما کنیز خُو ره گرفته ثوئه ثوئه کدم و او ره د تمام منطقه های مُلک اسرائیل زبی کدم، چراکه اونا یگ کار زشت و شرم آور د اسرائیل انجام دده. ^۷ آلی ای بنی اسرائیل، پگ شمو توره و مشوره خُو ره بگید.

^۸ اوخته تمام قوم رقم یگ آدم آلی باله شد و گفت: "هیچ کدم مو د خیمه خُو نموری و نه ام هیچ کدم مو پس د خانه خُو موری! ^۹ بلکه اینی کار ره د حق جبعه مونی: مو د مطابق پشک د بله ازو موری. ^{۱۰} مو از صد نفر ده نفر، از هزار نفر صد نفر و از ده هزار نفر یگ هزار نفر از تمام طایفه های اسرائیل میگیری تا بلده لشکر خوراک بیره، و اونا بوره تا جبعه بنیامین ره بلده امزو کار شرم آور که د اسرائیل انجام دده، جزا بدیه. ^{۱۱} پس تمام مردای اسرائیل د بله شار جم شد و رقم یگ آدم آلی متحد بود.

^{۱۲} دیگه طایفه های اسرائیل چند نفر ره د پیش پگ طایفه بنیامین زبی کده گفت: "ای چی شرارت آسته که د مینکل شمو انجام دده شده؟ ^{۱۳} پس آلی امو مردای بد-و-بیکاره ره که د جبعه آسته، دز مو تسلیم کنید تا اونا ره بکُشی و شرارت ره از اسرائیل دور کنی." لیکن اولاده بنیامین د توره برارون خُو، بنی اسرائیل گوش ندد. ^{۱۴} و اولاده بنیامین از شارای خُو د جبعه جم شد تا رفته قد بنی اسرائیل جنگ کنه. ^{۱۵} د امزو روز اولاده بنیامین بیست و شش هزار مرد شمشیرزن ره از شارای خُو جم کد، علاوه از باشنده های جبعه که هفت صد مرد انتخاب شده بود. ^{۱۶} د مینکل پگ امزی لشکر هفت صد مرد چپقی انتخاب شده بود که هر کدم شی موی ره قد سنگ پلخمو میرد و خطا نموکد.

^{۱۷} از مردای اسرائیل بغیر از بنیامینیا چار صد هزار مرد شمشیرزن جم شد که پگ شی مردای جنگی بود. ^{۱۸} اوخته بنی اسرائیل باله شده د بیت-ئیل رفت و از خدا مشوره گرفته گفت: "از طرف ازمو کی اول د جنگ اولاده بنیامین بوره؟" خداوند گفت: "یهودا اول بوره."

^{۱۹} پس بنی اسرائیل صباح گاه باله شد و روی د روی جبعه خیمه زد. ^{۲۰} دمزی رقم مردای اسرائیل د جنگ بنیامینیا رفت و د خلاف ازوا د جبعه آمادگی گرفت. ^{۲۱} اوخته اولاده بنیامین از جبعه برو آمد و د امزو روز بیست و دو هزار نفر اسرائیلیا ره کشته نقش زمی کد. ^{۲۲} و قوم، یعنی مردای اسرائیل جرات کد و د امزو جای که روز اول بلده جنگ آمادگی گرفتند، بسم د امونجی آمادگی گرفت، ^{۲۳} چون بنی اسرائیل رفته تا شام د حضور خداوند چخرا کدد و از خداوند مشوره گرفته گفتند: "آیا مو بسم بوری و قد برارون خُو اولاده بنیامین جنگ کنی؟" خداوند گفتند: "د خلاف ازوا بورید."

^{۲۴} پس بنی اسرائیل د روز دوم د خلاف اولاده بنیامین پیش رفت. ^{۲۵} و بنیامینیا ام د خلاف ازوا د روز دوم از جبعه بر شد و بسم هژده هزار نفر بنی اسرائیل ره که پگ شی شمشیرزن بود، کشته نقش زمی کد. ^{۲۶} اوخته تمام بنی اسرائیل، یعنی پگ قوم پس د بیت-ئیل رفت و د اونجی د حضور خداوند ششسته چخرا کد؛ اونا امو روز ره تا شام روزه گرفت و قربانی های سوختنی و قربانی های سلامتی د حضور خداوند تقدیم کد. ^{۲۷} اوخته بنی اسرائیل از خداوند مشوره طلب کد، چون صندوق عهد خدا د امزو روزا د اونجی بود؛ ^{۲۸} و فینحاس باجه العازار نویسه هارون د امزو روزا د خدمت خداوند ایسته موشد. آری، اونا مشوره طلب کده گفت: "آیا مو بسم بوری و قد برارون خُو، اولاده بنیامین جنگ کنی یا رد شی ره ایله بدی؟" خداوند گفت: "بورید، چراکه صباح ما اونا ره د دست از شمو تسلیم موم." ^{۲۹}

پس مردای اسرائیل د هر طرف جبعه کمین گرفت. ^{۳۰} و بنی اسرائیل د روز سوم د جنگ اولاده بنیامین رفت و رقم دفعه پیشنه روی د روی جبعه آمادگی گرفت. ^{۳۱} وختیکه اولاده بنیامین د جنگ قوم رفت، اونا از شار دور برده شد. اونا رقم دفعه پیشنه بسم زدو-و-کشتون قوم ره شروع کد و د راه های که یگ شی طرف بیت-ئیل و دیگه شی طرف جبعه موره و د صحرا تقریباً سی نفر اسرائیلیا ره کشت. ^{۳۲} اولاده بنیامین قد خود خُو گفت: "اونا رقم دفعه پیشنه از پیش مو شکست خورد." لیکن بنی اسرائیل قد یگدیگه گفتند: "ببید که عقب-نشینی کنی و اونا ره از شار کشیده د راهها بیری."

۳۳ اوخته پگِ مردای اسرائیل از جای های خُو باله شد و دَ بعل-تامار آمادگی گرفت؛ و اسرائیلی های که دَ کمین بود ام از جای خُو یعنی از مَعْرَه-جبعه^{۳۴} بُر شد ۳۴ و ده هزار مردای اِنتِخاب شده اسرائیل دَ خِلافِ جبعه آمد و جنگِ سخت دَر گرفت. لیکن اولادِ بِنیامین نُموفامید که بلا-و-مُصِیبت دَ بله ازوا آمده. ۳۵ خُداوند بِنیامینیا ره دَ پیشِ اسرائیلیا شکست دَد و بنی اسرائیل دَ امزُو روز بیست و پنج هزار و یگ صد نفر بِنیامینیا ره که پگ شی شمشیرزَن بُود، کُشت. ۳۶ اوخته اولادِ بِنیامین پی بُرد که شکست خورده.

تفصیلِ پیروزیِ بنی اسرائیل

خُلاصه، مردای اسرائیل میدانِ جنگ ره دَ بِنیامینیا ایله کد، چُون اونا دَ بله کسای که دَ چارطرفِ جبعه کمین گرفتند، اعتماد دَشت. ۳۷ پس کسای که کمین گرفتند، دَ عَجَله دَ بله جبعه هُجُوم اُورد و اُمُو نفر دَ هر سُو تیت شده تمام شار ره قد دَم شمشیر زد. ۳۸ دَ بَینِ مردای اسرائیل و کسای که کمین گرفتند یگ نشانی ایشته شُد که وختی نفرای کمین از شار دُود تیره باله کنه، ۳۹ مردای اسرائیل پس تاو خورده جنگ کنه. مگم اولادِ بِنیامین پیش ازی کار شروع دَ زدو-و-کُشتو کد و تقریباً سی نفر از مردای اسرائیل ره کُشت و گُفت: ”یقیناً اونا رقمِ دَفِعَه پیشنه از پیش مو شکست خورده.“ ۴۰ لیکن وختیکه یگ سئون دُود تیره از شار دَ باله رفتو شد، بِنیامینیا پُشت خُو ره توخ کد و دید که تمام شار دَ مَنه دُود سُون آسمو باله موره. ۴۱ اوخته مردای اسرائیل پس تاو خورد و بِنیامینیا وَحْشَت زده شد، چُون اونا دید که بلا-و-مُصِیبت دَ بله ازوا آمده. ۴۲ پس اونا از پیشِ مردای اسرائیل سُون بیابو دُوتا کد، لیکن آتِشِ جنگ اونا ره گرفتار خُو کد و کسای که از شار بُرو آمد اونا ره دَ بَینِ قرار دَده نابُود کد. ۴۳ اونا بِنیامینیا ره محاصره کد و اونا ره از مَنوحه دُمبال کده تا رُوی دَ رُوی جبعه سُون آفتو بُرشد پایمال کد؛ ۴۴ و هژده هزار نفر از لشکرِ بِنیامین که پگ شی مردای جنگی بُود، کُشته شده اُفتد. ۴۵ وختی اونا تاو خورده سُون بیابو دَ قاده رَمُون دُوتا کد، پنج هزار نفر ازوا دَ راه ها کُشته شد؛ اونا تا جِدعوم دُمبال شد و دُو هزار نفرِ دِیگه ازوا ام کُشته شد. ۴۶ پس کسای که دَ امزُو روز از لشکرِ بِنیامین کُشته شده اُفتد، بیست و پنج هزار مردِ شمشیرزَن بُود و پگ شی مردای جنگی. ۴۷ تنها شَش صد نفر ازوا تاو خورده سُون بیابو دَ قاده رَمُون دُوتا کد و چار ماه دَ قاده رَمُون مَند. ۴۸ مردای اسرائیل تاو خورده پس دَ خِلافِ باقیِ بِنیامینیا آمد و اونا ره دَ دِیگه شارای ازوا ام قد دَم شمشیر زد، مردم شار و حیوانا ره، یعنی هر چیزی ره که دَ گیر ازوا آمد. اونا امچنان دَ تمام شارای که رسید اونا ره آتِش زد.

بنی اسرائیل بلده مردای باقی منده بِنیامین خاتو میدیه

۲۱ ۱ مردای اسرائیل دَ مصفه قَسَم خورده گُفتند: ”یگ مو ام باید دُختر خُو ره دَ بِنیامینیا دَ عِنوانِ خاتو ندی.“
 ۲ اوخته مردم دَ بیئتِیل آمد و دَ اُونجی تا شام دَ حُضُورِ خُدا شیشته دَ آوازِ بلند زار زار چخرا کد ۳ و گُفت: ”ای خُداوند، خُدای اسرائیل، چرا ای کار دَ اسرائیل شد و امروز یگ طایفه از اسرائیل کم شد؟“ ۴ صَباحِ گاهِ روزِ دِیگه شی قَوم باله شد و دَ اُونجی یگ قُربانگاه آباد کده قُربانی های سوختنی و قُربانی های سلامتی تقدیم کد. ۵ اوخته بنی اسرائیل گُفت: ”از تمام طایفه های اسرائیل کی قد جماعت دَ حُضُورِ خُداوند نَمده؟“ چُون اونا سخت قَسَم خورده گُفتند که هر کس دَ حُضُورِ خُداوند دَ مصفه نیه، اُو حتماً باید کُشته شنه.

۶ بنی اسرائیل بخاطرِ برارون خُو اولادِ بِنیامین افسوس کده گُفت: ”امروز یگ طایفه از اسرائیل نابُود شد. ۷ آلی دَ باره خاتو دَدو بلده کسای که باقی منده چیز کار کنی؟ چُون مو دَ خُداوند قَسَم خوردے که دُخترن خُو ره دَزوا دَ عِنوانِ خاتو نَمیدی.“ ۸ اوخته اونا گُفت: ”آیا کُدم کس آسته که از طایفه های اسرائیل دَ حُضُورِ خُداوند دَ مصفه نَمده بشه؟“ و

۳۳: ۲۰ دَ جای «مَعْرَه-جبعه» دَ بعضی ترجمه ها «عَرَبِ جبعه» نوشته یه.

اونا دید که از یابیش-جلعاد هیچ کس دَ خیمه‌گاه دَ جماعتِ خُداوند نَمده. ^۹ چُون وختیکه قَوْم حساب شُد، دیده شُد که از باشنده های یابیش-جلعاد هیچ کس دَ اُونجی نییه.

^{۱۰} پس جماعت دوازده هزار نفر مردای جنگی ره دَ اُونجی ریی کد و دزوا امر کده گُفت: ”بورید و باشنده های یابیش-جلعاد ره قد خاتونو و بچکیچای ازوا از دَم شمشیر تیر کُنید. ^{۱۱} اینی کار ره باید شُمو انجام بَدید: پگِ مردا و هر خاتو ره که قد مردِ خاو کده بشه، نابود کُنید. “ ^{۱۲} و اونا دَ مینکلِ باشنده های یابیش-جلعاد چار صد دُخترِ خانه که هرگز قد مردِ خاو نکُدد پیدا کد و اونا ره دَ خیمه‌گاه دَ شیلوه که دَ سرزمینِ کنعان بود، اُورد.

^{۱۳} اوخته تمامِ جماعت دَ اولاده بنیامین که دَ قاده رِمون بود پیغام ریی کد و بلده ازوا پیشنهاده صلح کد. ^{۱۴} و دَ امزو غیت بنیامینیا پس آمد و بنی اسرائیل دُخترونی ره که از جُمله خاتونوی یابیش-جلعاد زنده ایشُند دزوا دَد؛ لیکن بلده ازوا کفایت نکد.

^{۱۵} مردُم بخاطرِ اولاده بنیامین هنوز ام افسوس مُوکد، چراکه خُداوند دَ مینکلِ طایفه های اسرائیل یگِ خالی‌گاه پیدا کُدد. ^{۱۶} اوخته ریش سفیدای جماعت گُفت: ”بلده باقی منده ها چطور میتنی خاتو پیدا کنی، چراکه خاتونوی اولاده بنیامین کُشته شُده؟ “ ^{۱۷} و اونا گُفت: ”باقی منده های بنیامین باید وارث دشته بشه تا یگِ طایفه از اسرائیل کاملاً از بین نَره؛ ^{۱۸} لیکن مو دُخترون خُو ره دَ عنوانِ خاتو دزوا دده نَمیتنی. چُون پگِ بنی اسرائیل قسم خورده گُفته: ’نالت دَ کسی که دَ اولاده بنیامین خاتو بَدیه. ‘ “

^{۱۹} پس اونا گُفت: ”اونه، هر سال بلده خُداوند دَ شیلوه عیدِ گِرِفته موشه، دَ امزو جای که دَ شمالِ بیت-ئیل و جنوبِ لبونه آسته، دَ شرقِ راهی که از بیت-ئیل دَ شِکیم موره. “ ^{۲۰} اوخته اونا دَ اولاده بنیامین امر کده گُفت: ”بورید، دَ انگور باغ ها کمین بگیریید ^{۲۱} و کِشیک^a بَدید؛ وختیکه دُخترونِ شیلوه بُرو آمد تا رقص و بازی کنه، شُمو از انگور باغ ها بُر شَینید و هر کُدم شُمو از دُخترونِ شیلوه بلده خُو یگِ خاتو پرنده دَ سرزمینِ بنیامین بورید. ^{۲۲} اوخته اگه آته‌گو یا پراون ازوا آمده دَ پیش ازمو شکایت کنه، مو دزوا مَوگی: ’از خیر خُو امو دُختره ره بلده ازوا ایله بَدید، چراکه دَ غیتِ جنگ قد یابیش-جلعاد مو بلده پگِ ازوا خاتو پیدا نَتنتستی و شُمو ام بخاطرِ قسمِ بنی اسرائیل مُجرم نیستید، چُون خودون شُمو دُخترون خُو ره دزوا نَددید. ‘ “ ^{۲۳} پس اولاده بنیامین امو رقم کد: اونا هر کُدم شی از جمِ دُخترونی که رقص مُوکد بلده خُو خاتو پرنده و پس دَ مُلک خُو رفت و شارها آباد کده دزوا جای-د-جای شُد. ^{۲۴} بعد از تصمیمِ ریش سفیدا بنی اسرائیل هر کُدم شی دَ مطابقِ طایفه و اولادِ بابِه خُو اُزونجی حرکت کد و پس دَ مُلک-و-زمینِ خُو رفت.

^{۲۵} دَ امزو زمان اسرائیل پادشاه نَدشت و هر کس هر چیز که دَ نظر شی خُوب معلوم موشُد، انجام میدد.

^a ۲۱:۲۱ کِشیک ددو یعنی مُنتَظِر یگو کس شِشتو.